

Nr 2 A.

Ankom till riksdagens kansli den 14 februari 1919 kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

Utlåtande, angående regleringen av utgifterna under riksstatens för år 1920 andra huvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet.

(3:e avd.)

Departementet.

1:o) I den till riksdagen den 9 januari 1919 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t, sedan numera handläggningen av ärenden angående regering och riksdag överflyttats från civildepartementet till justitiedepartementet, under andra huvudtiteln upptagit de hittills under sjätte huvudtiteln uppförda ordinarie anslagen till lönefyllnad åt statsministern, 6,500 kronor, samt för avlöning åt statsråden utan departement, 45,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i riksstaten för år 1920 under andra huvudtiteln med oförändrade belopp uppföra ordinarie anslagen till lönefyllnad åt statsministern, 6,500 kronor samt för avlöning av statsråden utan departement, 45,000 kronor.

Departemen-
tets avdelning
av Kungl.
Maj:ts kansli.
[1.]^{*)}

2:o) Kungl. Maj:t har, under återopande av punkt 1 av det vid andra huvudtiteln av statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet över justitiedepartementens ärenden den 9 januari 1919, föreslagit riksdagen dels godkänna sådant tillägg från och med år 1920 till avlöningsstaten för justitiedepartementet, att däri för tjänstgöring såsom statsrådsvaktmästare uppföras två förste vaktmästare, en var med följande avlöning, nämligen 1,100 kronor lön, 650 kronor tjänstgöringspenningar och 150 kronor ortstillägg, jämte tre ålderstillägg till lönen, vardera å 100 kronor, efter tre, sex och nio års tjänstgöring, dels ock från och med år 1920 höja det ordinarie anslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli från dess nuvarande belopp, 88,100 kronor, med 5,900 kronor till 94,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 2—3 i återopade statsrådsprotokollet.

De till uppförande å avlöningsstaten för justitiedepartementet föreslagna två statsrådsvaktmästarna hava hittills varit upptagna å civildepartementets stat.

Den av Kungl. Maj:t nu föreslagna höjningen av ordinarie anslaget till justitiedepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli är påkallad av dels nyssberörda överflyttning till justitiedepartementets avlöningsstat av statsrådsvaktmästarna, dels de av 1918 års lagtima riksdag i samband med löneregleringen för vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare beslutade tilläggen till justitiedepartementets och, såvitt angår statsrådsvaktmästarna, civildepartementets avlöningsstater, dels ock det av chefen för finansdepartementet framlagda förslaget till reglering av de kvinnliga biträdenas löneförmåner.

Utskottets
yttrande.

Under återopande av vad utskottet i sitt utlåtande nr 10 anført i fråga om regleringen av de kvinnliga biträdenas avlöningsförmåner får utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna sådant tillägg från och med år 1920 till avlöningsstaten för justitiedepartementet, att däri för tjänstgöring såsom statsrådsvaktmästare uppföras två förste vaktmästare, en var med följande avlöning, nämligen 1,100 kronor lön, 650 kronor tjänst-

*) Hänvisar till punkt i statsrådsprotokollet.

göringspenningar och 150 kronor ortstillägg, jämte tre ålderstillägg till lönen, vardera å 100 kronor, efter tre, sex och nio års tjänstgöring,

b) från och med år 1920 höja det ordinarie anslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli från dess nuvarande belopp, 88,100 kronor, med 5,900 kronor till 94,000 kronor.

3:o) Kungl. Maj:t har vidare (punkt 2) föreslagit riksdagen dels medgiva, att från det under andra huvudtiteln å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till chefens för justitiedepartementet ombud för tillsyn å tryckta skrifter allmängörande må, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, utbetalas skäliga arvoden till de biträden, varav ifrågavarande ombud kunna vara i behov vid utövandet av tillsynen å sådana skrifter, som äro tryckta å främmande språk, dels ock höja nyssnämnda ordinarie anslag från dess nuvarande belopp, 10,000 kronor, med 4,000 kronor till 14,000 kronor.

*Departement-
chefens ombud
för tillsyn å
tryckta skrif-
ters allmän-
görande.*

[2.]

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 3—4 i åberopade statsråds-protokollet.

Utskottet, som ansett sig böra biträda vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit, får alltså hemställa,

att riksdagen må

a) medgiva, att från det under andra huvudtiteln å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till *chefens för justitiedepartementet ombud för tillsyn å tryckta skrifter allmängörande* må, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, utbetalas skäliga arvoden till de biträden, varav ifrågavarande ombud kunna vara i behov vid utövandet av tillsynen å sådana skrifter, som äro tryckta å främmande språk,

b) höja nyssnämnda ordinarie anslag från dess nuvarande belopp, 10,000 kronor, med 4,000 kronor till 14,000 kronor.

4:o) Kungl. Maj:t har (punkt 3) föreslagit riksdagen att till en handsekreterare åt statsministern på extra stat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, 3,000 kronor.

*Handsekrete-
rare åt stats-
ministern.*

[3.]

Till en handsekreterare åt statsministern har riksdagen sedan ett antal år tillbaka på extra stat under sjätte huvudtiteln årligen anvisat ett anslag å sagda belopp.

I samband med den föreslagna, av utskottet under punkt 1 här ovan tillstyrkta överflyttningen från sjätte till andra huvudtiteln av ordinarie anslagen till lönefyllnad åt statsministern samt för avlöning av statsråden utan departement har jämväl ifrågavarande anslag ansetts böra upptagas under sistnämnda huvudtitel.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till en *handsekreterare åt statsministern* på extra stat för år 1920 under andra huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag, högst, 3,000 kronor.

Lagberedningen m. m.

Lagbered-
ningen.
[4.]

5:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4) att för fortsatt uppehållande av lagberedningens verksamhet å extra stat för år 1920 anvisa ett reservationsanslag av 60,000 kronor.

Till uppehållande av lagberedningens verksamhet har å extra stat för år 1919 anvisats ett belopp av 50,000 kronor.

Såsom motiv för den nu föreslagna förhöjningen av anslaget i fråga har departementschefen anfört bland annat följande:

»Lägger man de till lagberedningens ledamöter för närvarande utgående avlöningarna samt sedvanliga expenser till grund för en uppskattning av beredningens årliga utgifter, kommer man till det resultat, att dessa kunna för närvarande beräknas belöpa sig till omkring 53,500 kronor. I denna summa ingå resekostnader till Danmark eller Norge med cirka 7,000 kronor. Emellertid har från beredningens sida anmärkts, *dels* att under de år, då förutom viss resa, förenad med långvarigare uppehåll för beredningens ledamöter i Danmark eller Norge, förekomme ännu en eller flera mera kortvariga resor dit, posten resekostnader måste beräknas höjd med ytterligare 5,000 kronor, *dels ock* att, därest, såsom ju vore ifrågasatt, hovrätternas och nedre justitierevisionens ledamöter inom den närmaste framtiden bereddes viss avlöningsförbättring, en motsvarande höjning av de beredningens ledamöter tillkommande arvodena borde äga rum. Med behörig hänsyn tagen till berörda förhållanden torde enligt lagberedningens beräkning omkostnaderna för beredningens verk-

samhet under ett vart av åren 1919 och 1920 komma att belöpa sig till i medeltal omkring 60,000 kronor.

Enligt vad jag inhämtat uppgingo vid nästlidna årsskifte besparingarna å de till beredningen anvisade medlen till omkring 13,500 kronor. Då anslaget till beredningen för år 1919, som nämnt, är satt till allenast 50,000 kronor, torde man kunna antaga, att med särskild hänsyn till nyssberörda merutgifter för resor och höjda avlöningar större delen av dessa besparingar skola åtgå till bestridande av 1919 års utgifter för beredningens verksamhet. Anslaget för år 1920 lär därför böra äskas med hela det belopp, vartill utgifterna för beredningen antagits komma att under samma år uppgå, eller således till 60,000 kronor.»

Då utskottet funnit sig böra biträda vad Kungl. Maj:t under förvarande punkt föreslagit, vill utskottet emellertid uttala, att utskottet härigenom icke får anses hava tagit ställning till den ifrågasatta avlöningsförbättringen till hovrätternas, nedre justitierevisionens och lagberedningens ledamöter.

Utskottets
yttrande.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må för *fortsatt uppehållande av lagberedningens verksamhet* å extra stat för år 1920 anvisa ett reservationsanslag av 60,000 kronor.

6:o) Kungl. Maj:t har (punkt 5) föreslagit riksdagen att till fortsatt bestridande av kostnaderna för en förberedande utredning angående en rättegångsreform å extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 40,000 kronor.

Förberedande
utredning an-
gående en
rättegångs-
reform.
[5.]

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen anmäla.

Justitiekanslersämbetet.

7:o) I enlighet med vad Kungl. Maj:t (punkt 6) föreslagit och under återopande av vad statsrådsprotokollet (sid. 7) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

Justitie-
kanslersexe-
cutionen.
[6.]

att riksdagen må från och med år 1920 höja det ordinarie anslaget till justitiekanslersexpeditionen från dess nuvarande belopp, 30,700 kronor, med 400 kronor till 31,100 kronor.

Rättsskipningen.

Högsta
domstolen.

[7.]

8:o) På grund av Kungl. Maj:ts (punkt 7) därom gjorda framställning och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 7—8) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

att riksdagen må från och med år 1920 höja det ordinarie anslaget till högsta domstolen från dess nuvarande belopp, 315,900 kronor, med 1,200 kronor till 317,100 kronor.

Extra vakt-
mästare vid
högsta dom-
stolen.

[8.]

9:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 8) att till avlöande av en extra vaktmästare vid högsta domstolen å extra stat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, 1,570 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 8—10 i statsrådsprotokollet.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag har icke givit utskottet anledning till erinran och får utskottet förty hemställa,

att riksdagen må till avlöande av en *extra vaktmästare vid högsta domstolen* å extra stat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, 1,570 kronor.

Avlöningar,
arvoden m. m.

[9.]

10:o) Kungl. Maj:t har (punkt 9) föreslagit riksdagen att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, i det å ordinarie stat uppförda anslaget till avlöningar, arvoden m. m. i nedre justitierevisionen måtte beräknas en förhöjning från dess nuvarande belopp, 294,000 kronor med 36,000 kronor till 330,000 kronor.

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

11:o) Vidare har Kungl. Maj:t (punkt 10) föreslagit riksdagen att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, för tillfällig förstärkning av nedre justitierevisionens arbetskrafter på extra stat för år 1920 såsom förslagsanslag, högst, beräkna ett belopp av 47,000 kronor.

Tillfällig förstärkning av nedre justitierevisionens arbetskrafter.
[10.]

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

12:o) Kungl. Maj:t har vidare (punkt 11) föreslagit riksdagen att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, i det å ordinarie stat uppförda anslaget till Svea hovrätt med därunder lydande justitiestat måtte beräknas en förhöjning från dess nuvarande belopp, 831,687 kronor, med 131,313 kronor till 963,000 kronor.

Svea hovrätt med därunder lydande justitiestat.
[11.]

Jämväl över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

13:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12) att dels till avlönande av en extra vaktmästare i Svea hovrätt å extra stat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, 1,570 kronor, dels ock föreskriva, att, därest den extra vaktmästaren indelas till tjänstgöring vid krigshovrättsavdelningen och i följd därav kommer i åtnjutande av fri bostad med bränsle, eventuellt med bränsle och lyse, han skall, så länge denna förmån kvarstår, vidkännas avdrag å lönen för bostad med bränsle med 300 kronor samt för lyse med 25 kronor om året.

Extra vaktmästare i Svea hovrätt.
[12.]

Beträffande utredningen i ämnet hänvisas till statsrådsprotokollet sid. 14 och 15.

För innevarande år har riksdagen för ifrågavarande ändamål beviljat ett förslagsanslag, högst, 1,175 kronor, därvid föreskrivits, att, därest den extra vaktmästaren indelades till tjänstgöring vid krigshovrättsavdelningen och i följd därav komme i åtnjutande av fri bostad samt bränsle, han skulle, så länge denna förmån kvarstode, vidkännas avdrag å avlöningen med 250 kronor för år räknat.

Den nu föreslagna höjningen av anslaget föranledes av det beslut rörande vaktmästare å extra stat tillkommande avlöningsförmåner, som 1918 års lagtima riksdag fattade i samband med lönereglering för ordinarie vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare, vilket beslut jämväl innefattar, att avdrag å avlöningen skall göras med 300 kronor för fri bostad med bränsle och 325 kronor för fri bostad med bränsle och lyse.

Utskottet, som icke funnit skäl till erinran mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, hemställer alltså,

att riksdagen må

a) till *avlönande av en extra vaktmästare i Svea hovrätt* å extra stat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, 1,570 kronor,

b) föreskriva, att, därest den extra vaktmästaren indelas till tjänstgöring vid krigshovrättsavdelningen och i följd därav kommer i åtnjutande av fri bostad med bränsle, eventuellt med bränsle och lyse, han skall, så länge denna förmån kvarstår, vidkännas avdrag å lönen för bostad med bränsle med 300 kronor samt för lyse med 25 kronor om året.

*Göta hovrätt
med därunder
lydande justit-
iestat.*

[13.]

14:o) Kungl. Maj:t har (punkt 13) föreslagit riksdagen att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, i det å ordinarie stat uppförda anslaget till Göta hovrätt med därunder lydande justitiestat måtte beräknas en förhöjning från dess nuvarande belopp, 518,513 kronor, med 66,487 kronor till 585,000 kronor.

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

*Extra division vid Göta
hovrätt.*

[14.]

15:o) Vidare har Kungl. Maj:t (punkt 14) föreslagit riksdagen att för beredande av tillfällig förstärkning av Göta hovrätts arbetskrafter med en extra division under tiden från och med den 1 januari till och med den 9 september 1920 på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 37,500 kronor.

Jämväl över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

16:o) Med tillstyrkande av vad Kungl. Maj:t (punkt 15) föreslagit och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 20—23) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

*Personligt
avlöningsstill-
lägg åt skriv-
biträdet i Göta
hovrätt J. M.
Håkansson.*

[15.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *personligt avlöningsstilllägg åt skrivbiträdet å advokatfiskalsexpeditionen i Göta hovrätt J. M. Håkansson* å extra stat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, 400 kronor.

17:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 16) att, i avvakten på särskild proposition i ämnet, i det å ordinarie stat uppförda anslaget till hovrätten över Skåne och Blekinge med därunder lydande justitiestat måtte beräknas en förhöjning från dess nuvarande belopp, 226,963 kronor, med 32,037 kronor till 259,000 kronor.

*Hovrätten
över Skåne
och Blekinge
med därunder
lydande
justitiestat.*

[16.]

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

18:o) Med tillstyrkande av vad Kungl. Maj:t (punkt 17) föreslagit och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 20—23) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

*Personligt
avlönings-
tilllägg åt
skrivbiträdet
i hovrätten
över Skåne
och Blekinge
W. Berg.*

[17.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *personligt avlöningsstilllägg åt skrivbiträdet å advokatfiskalsexpeditionen i hovrätten över Skåne och Blekinge Wiktor Berg* å extra stat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, 400 kronor.

19:o) Kungl. Maj:t har vidare (punkt 18) föreslagit riksdagen dels att till avlönande av civil personal vid regements- och stationskrigs-
Bihang till riksdagens protokoll 1919. 6 saml. 2 häft. (Nr 2 A—2 B.) 2

*Civil personal
vid regements-
och stations-
krigsrätterna.*

[18.]

rätterna på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 175,000 kronor, dels ock medgiva, att därest krigsdomare, auditör eller krigsfiskal vid regements- eller stationskrigsrätt åtnjuter annan ledighet än semesterledighet, till den, som tjänstgör i hans ställe, må, utöver vad den ledige krigsdomaren, auditören eller krigsfiskalen må förklaras skyldig att till vikarien utgiva, till denne utbetalas från det under andra huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till ersättning åt domare, vittnen och parter gottgörelse i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som finnas angivna i det förslag till kungörelse angående ändring i vissa delar av instruktionen för krigsdomare, auditörer och krigsfiskaler, som finnes intaget i en till statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden den 9 januari 1919 fogad bilaga.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 24—52 i åberopade statsrådsprotokollet.

Till avlönande av civil personal vid regements- och stationskrigsrätterna har riksdagen på extra stat för år 1919 beviljat ett förslagsanslag, högst, 125,000 kronor.

Den av Kungl. Maj:t nu äskade förhöjningen av förevarande anslag föranledes i främsta rummet av ifrågasatt avlöningsförbättring till berörda personal. Vid bifall till vad Kungl. Maj:t härutinnan föreslagit skulle en ökning av anslaget med 30,300 kronor vara erforderlig. Av detta belopp belöper sig 3,000 kronor å krigsdomarna, 22,200 kronor å auditörerna samt 5,100 kronor å krigsfiskalerna.

Rörande de ifrågasatta avlöningsförhöjningarna för de särskilda befattningshavarna, vilka förhöjningar framgå av de vid statsrådsprotokollet fogade bilagorna IV och V, har departementschefen framhållit, att dessa icke få betraktas annat än som förslagsvis angivna. Därest riksdagen beviljar anslagsökningen, tillkommer det sålunda icke dess mindre Kungl. Maj:t att, vid fastställande av nya avlöningsstater, låta det bero på de vid denna tidpunkt sig företeende omständigheter, huruvida och i vad mån avlöningsförbättring överhuvud må finnas påkallad och med vilka belopp densamma bör utgå till skilda befattningshavare, därvid särskilt hänsyn borde tagas till vad då kan vara bestämt beträffande inskränkning i vapenövningarna vid skilda vapenslag.

Kungl. Maj:ts förslag innebär vidare, att kostnadsfri semester skulle varje år kunna tillerkännas krigsdomare under en och halv månad samt auditör och krigsfiskal under en månad. Under förutsättning, att de till auditörerna utgående avlöningsbeloppen beräknades utgöra till hälften lön och till andra hälften tjänstgöringspenningar samt att avlönings-

beloppen bestämdes på sätt departementschefen förordat, skulle den härav betingade kostnaden belöpa sig till 10,245 kronor 83 öre.

I fråga om den gottgörelse, sistlidet års lagtima riksdag beviljade auditörerna för expeditionskostnader, har Kungl. Maj:t föreslagit den förändring, att dylik gottgörelse, som enligt nu gällande bestämmelser utbetalas för varje kalenderår efter dettas utgång och som avser sådana utlägg, vilka kunna rubriceras såsom verkliga expeditionskostnader samt förutsätter, att i viss mån specificerade uppgifter å gjorda utlägg kunna av vederbörande befattningshavare lämnas, måtte bestämmas till visst på förhand bestämt belopp. De belopp, Kungl. Maj:t föreslagit såsom gottgörelse åt de särskilda auditörerna för ifrågavarande kostnader, framgå av en vid statsrådsprotokollet fogad bilaga (Bil. V. kol. 16) och utgöra tillhopa 5,500 kronor. Ersättningen, som för innevarande år bestrides av andra huvudtitelns allmänna förslagsanslag till skrivmaterialier och expenser, ved m. m., har numera föreslagits skola utgå från nu förevarande anslag.

Kungl. Maj:ts förslag innebär ytterligare, att fasta arvoden skulle tilldelas auditörerna vid de särskilda krigsrätter, vilka i jämförelse med övriga särskilda krigsrätter kunna sägas vara av mera permanent natur. De vid dessa krigsrätter förordnade auditörerna hava hittills endast åtnjutit gottgörelse med visst belopp för de krigsrättssammanträden, vid vilka de haft att tjänstgöra. Någon bestämd ersättning för den befattning de haft att taga med förekommande disciplinmål och övriga förfrågningar har icke utgått i annan mån än att efter varje års utgång mindre belopp av Kungl. Maj:t tillerkänts dem på därom gjord framställning. Då det synts departementschefen lämpligt att tilldela auditörerna vid de särskilda krigsrätter, vilkas verksamhet kan beräknas bliva av konstant natur, fasta arvoden till mindre belopp för det arbete de utöver tjänstgöringen vid krigsrättssammanträdena hava att utföra, har departementschefen föreslagit, att till auditören vid särskilda krigsrätten i Stockholm beräknas ett årligt arvode av 600 kronor, till auditören vid särskilda krigsrätten å Karlsborg ett arvode av 300 kronor, till auditören vid särskilda krigsrätten i Landskrona ett arvode av 250 kronor samt till auditören vid särskilda krigsrätten för kustflottan ett arvode av 500 kronor.

Medel till gäldande av nu nämnda arvoden hava ansetts böra bestridas från förslagsanslaget åt civil personal vid särskilda krigsrätter. Någon höjning av detta anslags belopp har dock icke befunnits erforderlig. Från detta anslag föreslås därjämte utbetalande av ersättning till de vid övriga särskilda krigsrätter förordnade auditörerna för deras arbete med

handläggning av förekommande disciplinmål m. m. dylikt samt till den befattningshavare, som i egenskap av auditör vid viss regements- eller stationskrigsrätt haft att i större omfattning deltaga i behandlingen av disciplinmål, som berört personal, tillhörande avdelning av krigsmakten, som på grund av särskilt utfärdade bestämmelser skall lyda under regements- eller stationskrigsrätten och således ej tillhör truppförbandets ordinarie personal.

De ersättningsbelopp, som för närvarande utgå till krigsdomare, auditörer och krigsfiskaler för tjänstgöring vid sammanträde med särskild krigsrätt, ävensom för tjänstgöring vid sammanträde med regements- och stationskrigsrätt i de fall, som omförmälas i 5 § 3 mom. av lagen om krigsdomstolar och rättegången därstädes, hava ävenledes föreslagits att höjas. Sålunda har den till krigsdomaren för dylik tjänstgöring utgående gottgörelsen ansetts böra ökas från 25 till 30 kronor, ersättningen till auditören från 40 till 50 kronor samt ersättningen till krigsfiskalen från 15 till 20 kronor. För auditörerna har därjämte föreslagits särskild tilläggsersättning. Om vid sammanträde med särskild krigsrätt handlagts mer än fem mål, skulle auditören sålunda vara berättigad att för varje mål, överstigande fem, uppbära ett belopp av tio kronor; dock att den till honom utgående gottgörelsen för tjänstgöring vid dylikt sammanträde icke i något fall må överstiga 100 kronor. Någon ökning av förslagsanslaget åt civil personal vid särskilda krigsrätter har emellertid ej heller av denna anledning ansetts av behovet påkallad.

Kungl. Maj:ts förslag innebär slutligen vissa ändringar i de för närvarande gällande bestämmelserna om gottgörelse till vikarier för krigsdomare, auditörer och krigsfiskaler.

Den avlöningsförbättring, Kungl. Maj:t sålunda föreslagit för den civila krigsrättspersonalen, har ansetts böra träda i tillämpning redan 1 juli 1919. På tilläggsstat för år 1919 skulle för senare halvåret 1919 i och för höjning av vissa avlöningar alltså erfordras hälften av 30,300 kronor eller 15,150 kronor.

För att bereda samtliga civila befattningshavare vid regements- och stationskrigsrätterna semester under år 1919 har samma belopp som för år 1920 ansetts erforderligt eller 10,245 kronor 83 öre.

Å tilläggsstat för år 1919 har slutligen äskats medel till ersättning för expeditiionskostnader med 5,500 kronor.

Det för år 1919 erforderliga förstärkningsanslaget till anslaget för civil personal vid regements- och stationskrigsrätter skulle sålunda uppgå

till 30,895 kronor 83 öre. Det för år 1920 behöfliga anslaget framgår av följande sammanställning:

anslagets nuvarande storlek	kronor	125.000: —
höjning av vissa avlöningar för år 1920	»	30,300: —
ersättning åt auditörer för expeditiionskostnader för år 1920	»	5,500: —
semesterarvoden för år 1920	»	10,245: 83
Summa kronor		171,045: 83.

Då emellertid för såväl 1919 års seuare hälft som för år 1920 ett mindre belopp ansetts böra reserveras för det fall, att särskild ersättning bör utgå till de befattningshavare, vilka i förhållande till övriga kommit att intaga en väsentligt sämre ställning i avlöningshänseende, har Kungl. Maj:t funnit nu ifrågavarande anslag böra för år 1920 sättas till i runt tal 175,000 kronor samt förstärkningsanslaget å 1919 års tilläggsstat till 32,000 kronor.

Utgångspunkten för den utredning, som legat till grund för Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har givetvis varit, att värnpliktstjänstgöringen även hädanefter skulle komma att omfatta den i 1914 års härordning angivna utbildningstiden och anknyta sig alltså de av de i frågan tillkallade sakkunniga förordade avlöningsbeloppen till en under sagda utbildningstid erforderlig tjänstgöring för den civila personalen vid regements- och stationskrigsrätterna. Som känt är, har emellertid, sedan denna utredning blivit verkställd, Kungl. Maj:t ställt i utsikt en revision av försvarsväsendet, därvid jämväl frågan om värnplikts-tjänstgöringens längd blir föremål för prövning. Redan under innevarande år kommer på grund av beslutade uppskov med värnpliktiges inkallelser utbildningstiden att bliva väsentligen förkortad. Vid sådant förhållande har det icke synts utskottet lämpligt att nu fastställa en definitiv lönestat för nu ifrågavarande befattningshavare, utan torde därmed lämpligen böra anstå, till dess frågan om värnpliktstjänstgöringen blir slutligen behandlad och löst.

Särskilt synas dessa motiv äga giltighet för ett uppskov med frågan om kostnadsfri semester för krigsdomare, auditörer och krigsfiskaler. Om beviljande av sådan förmån till befattningshavare i den ställning, varom här är fråga, redan i och för sig kan vara föremål för tveksamhet, blir detta givetvis i än högre grad fallet, då man ej är i stånd att bedöma den med befattningen förbundna tjänstgöringens omfattning.

Utskottets
yttrande.

Utskottet finner sig därför icke kunna biträda Kungl. Maj:ts förslag i vad detsamma avser rätt till kostnadsfri semester för ifrågavarande befattningshavare.

Beträffande åter den form av gottgörelse för expeditionskostnader, Kungl. Maj:t föreslagit, har utskottet ansett sig kunna tillstyrka detsamma.

Vad i övrigt angår de nu ifrågasatta avlöningsbeloppen för de särskilda befattningshavarna, har utskottet vid ovan angivna förhållande icke ansett sig böra ingå i prövning av dessa, utan torde det, på sätt departementschefen anfört, böra få ankomma på Kungl. Maj:t att vid den tidpunkt, då avlöningarna skola utgå, för de särskilda befattningshavarna utanordna de belopp, som i förhållande till tjänstgöringens omfattning kunna anses skäliga.

Mot vad Kungl. Maj:t i övrigt föreslagit, har utskottet icke funnit något att erinra.

Den minskning i det av Kungl. Maj:t äskade beloppet, som blir en följd av utskottets avstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag beträffande semester åt ifrågavarande befattningshavare, uppgår såväl för 1920 års stat som 1919 års tilläggsstat till 10,245 kronor 83 öre. Med hänsyn till redan inträdda förändrade förhållanden i fråga om värnpliktstjänstgöringen, finner utskottet emellertid ytterligare nedsättning kunna ske och har utskottet sålunda ansett, att anslaget för år 1920 bör kunna begränsas till 160,000 kronor samt 1919 års förstärkningsanslag till 20,000 kronor.

Under hänvisning till vad utskottet sålunda anfört, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) till *avlönande av civil personal vid regements- och stationskrigsrätterna* på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 160,000 kronor

b) medgiva, att, därest krigsdomare, auditör eller krigsfiskal vid regements- eller stationskrigsrätt åtnjuter tjänstledighet, till den, som tjänstgör i hans ställe, må, utöver vad den ledige krigsdomaren, auditören eller krigsfiskalen må förklaras skyldig att till vikarien utgiva, till denne utbetalas från det under andra huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till ersättning åt domare, vittnen och parter gottgörelse i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som finnas

angivna i det förslag till kungörelse angående ändring i vissa delar av instruktionen för krigsdomare, auditörer och krigsfiskaler, som finnes intaget i en till statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden den 9 januari 1919 fogad bilaga.

20:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts (punkt 19) gjorda framställning och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 53—55) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

*Bidrag till
domsagornas
förvaltning.
[19.]*

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till bestridande av vissa *bidrag till kostnaderna för domsagornas förvaltning*, i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som finnas upptagna i en av Kungl. Maj:t utfärdad stadga i ämnet, å extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag å 200,000 kronor.

21:o) I enlighet med vad Kungl. Maj:t (punkt 20) föreslagit riksdagen och under åberopande av vad statsrådsprotokollet (sid. 55—56) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

*Vattendomstolarna.
[20.]*

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till bestridande av *årsarvoden åt vattenrättsdomare, vattenrättsingenjörer och vattenrättssekreterare, så ock av gottgörelse åt vid vattendomstolarna anställda amanuenser samt av vikariatsersättning under semester för vattenrättsdomare och vattenrättssekreterare* å extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 160,000 kronor.

22:o) Kungl. Maj:t har (punkt 21) föreslagit riksdagen dels medgiva, att den gottgörelse, som, i enlighet med de grunder Kungl. Maj:t bestämmer, må tillkomma sakkunnigt biträde, som av Kungl. Maj:t i högsta domstolen tillkallats i vattenmål, må bestridas från det under andra huvudtiteln å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till ersättning åt domare, vittnen och parter, dels ock, i avvaktan på proposition med förslag till lag om fri rättegång, i nyssnämnda ordinarie förslagsanslag beräkna en höjning från dess nuvarande belopp 300,000 kronor, med 75,000 kronor till 375,000 kronor.

*Ersättning åt
domare,
vittnen och
parter.
[21.]*

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Övervakning
av villkorligt
dömda.
[22.]

23:o Vidare har Kungl. Maj:t (punkt 22) föreslagit riksdagen att till bestridande av kostnader för övervakning av villkorligt dömda å extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag av 50,000 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 58—59 i statsrådsprotokollet.

Till bestridande av kostnader för övervakning av villkorligt dömda beviljade 1918 års lagtima riksdag å extra stat för år 1919 ett förslagsanslag av 25,000 kronor. Vid beräkandet av detta anslagsbelopp angavs detsamma vara mindre än det, vartill kostnaderna kunde väntas i allmänhet komma att årligen uppgå, sedan bestämmelserna om övervakning gjort sig fullt gällande. För år 1919 funnes nämligen icke några från föregående år överstående övervakningar, för vilka ersättning skulle utgå. För år 1920 åter måste ersättning beräknas dels för under året nytillkomna och dels från föregående år överstående övervakningar. Då dessutom vore att märka, att en särskild anledning att ej sätta anslaget allt för lågt föreläge i den under senare tiden starkt ökade brottsligheten, särskilt bland ungdomen — en omsändighet, som gjort det antagligt, att antalet villkorliga domar skulle under den närmaste framtiden bliva högre än under normala förhållanden — har departementschefen ansett, att förevarande anslag bör för år 1920 bestämmas till ett dubbelt så högt belopp som för år 1919 eller således till 50,000 kronor.

Utskottet, som funnit sig böra biträda Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag, får alltså hemställa,

att riksdagen må till bestridande av kostnader för *övervakning av villkorligt dömda* å extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag av 50,000 kronor.

Rättshjälp
m. m. åt vissa
nyttjande-
rättshavare.
[23.]

24:o Kungl. Maj:t har (punkt 23) föreslagit riksdagen att å extra stat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag å 10,000 kronor att av Kungl. Maj:t i mån av behov och enligt i statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden den 12 april 1918 angivna grunder användas till bestridande av kostnader för de uti lagen om rätt i vissa fall

för nyttjanderättshavare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område omförmälda lantmåteriförrättningar samt övriga med områdes inlösen enligt nämnda lag förenade utgifter, ävensom till beredande av erforderligt biträde åt nyttjanderättshavare i ärenden angående sådan inlösen.

I fråga om utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 59—60 i åberopade statsrådsprotokollet.

För ifrågavarande ändamål anvisade sistlidet års lagtima riksdag dels å tilläggsstat för år 1918 ett förslagsanslag å 5,000 kronor och dels å extra stat för år 1919 ett förslagsanslag å 10,000 kronor.

Enligt lagen den 28 juni 1918 om rätt i vissa fall för nyttjanderättshavare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område äger innehavare av så kallad ofri lägenhet att vid tiden för nyttjanderättens upphörande under vissa förutsättningar lösa till sig lägenheten med äganderätt. Prövningen av nyttjanderättshavarens lösningsanspråk samt, i de fall då detta befinnes lagligen grundat, löseskillningens bestämmande ävensom vidtagandet av de förberedande åtgärder, vilka erfordras för områdets behöriga avskiljande m. m., skall enligt lagens 6 § äga rum vid lantmåteriförrättning, där förrättningsmännen utgöras av lantmätare och två gode män.

Därest nyttjanderättshavare icke äger tillgång till gäldande av de kostnader, som äro förenade med inlösen av område enligt ovanberörda lag, eller efter deras utgivande skulle sakna medel, som skäligen kunna anses erforderliga för hans eget och hans familjs uppehälle, kunna dessa kostnader på vissa villkor och i viss omfattning bestridas av allmänna medel.

Utskottet, som icke funnit skäl till erinran mot det av Kungl. Maj:t för nu ifrågavarande ändamål äskade anslagsbeloppet, hemställer alltså,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, å extra stat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag å 10,000 kronor att av Kungl. Maj:t i mån av behov och enligt i statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden den 12 april 1918 angivna grunder användas till bestridande av kostnader för de uti lagen om rätt i vissa fall för nyttjanderättshavare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område omförmälda lantmåteriförrättningar samt övriga med områdes

inlösen enligt nämnda lag förenade utgifter ävensom till beredande av erforderligt biträde åt nyttjanderätts-havare i ärenden angående sådan inlösen.

Understöd till
offenliga
rättshjälps
anstalter.
[24.]

25:o) Vidare har Kungl. Maj:t (punkt 24) föreslagit riksdagen att, i avvaktan på proposition om understöd av statsmedel till offentliga rättshjälpsanstalter, för sådant ändamål såsom förslagsanslag beräkna å extra stat för år 1920 ett belopp av 15,000 kronor.

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen anmäla.

Ersättning åt
personer,
menigheter
och allmänna
inrättningar
för dem från-
gångna bötes-
andelar.

26:o) Ordinarie förslagsanslaget till ersättning åt personer, menigheter och allmänna inrättningar för dem genom nya strafflagens införande frångångna bötesandelar utgör för närvarande 84,000 kronor. Rörande detta anslag har departementschefen anfört följande:

»På sätt i statsråd den 13 januari 1917 anmäldes av dåvarande chefen för justitiedepartementet, har verkställt en undersökning, vilka åtgärder skulle kunna vidtagas för ifrågavarande ersättnings upphörande. Denna undersökning har, såsom bemälte departementschef också då omnämnde, givit vid handen, att, därest till vissa städer erlades vederlag en gång för alla med sammanlagt 211,000 å 213,000 kronor samt vidare ett under åttonde huvudtiteln upptaget anslag till allmänna barnhuset i Stockholm och den i sjätte huvudtiteln anslag till överståthållarämbetet ingående anslagsrubriken till polisens vidmakthållande inom Stockholm höjdes med tillhopa omkring 11,000 kronor, nu förevarande förslagsanslag skulle kunna nedsättas till 32,000 å 36,000 kronor, därvid dock en övergångstid av två år för indragning av ersättningar till belopp av, i runt tal, 7,200 kronor skulle kunna ifrågasättas. Anslaget i övrigt skulle därefter kunna i mån av vissa befattningshavares avgång från sina befattningar ytterligare minskas för att slutligen till största delen upphöra.

Då enligt den sålunda förebragta utredningen de åtgärder, som skulle kunna vidtagas för nu ifrågavarande ersättnings upphörande, syntes medföra en engångsutgift, som skulle avsevärt överstiga 200,000 kronor, förklarade departementschefen vid nyssnämnda tillfälle, att det enligt hans mening borde på grund av då rådande krisförhållanden få tills vidare anstå med dylika åtgärders sättande i verket. På grund

härav blev ej heller någon framställning i denna del avlämnad till riksdagen vare sig år 1917 eller år 1918.

Samma skäl, som sålunda hittills avhållit Kungl. Maj:t från att vidtaga några åtgärder i angiven riktning, föreligger alltjämt, och torde därför det anslag, som med ärendet har samband, böra i 1920 års riksstat upptagas med oförändrat belopp.»

Utskottet finner, att därest på av departementschefen angivet sätt förevarande anslag skulle kunna nedbringas till 32,000 à 36,000 kronor, det vore — även med hänsyn tagen till det jämförelsevis betydande anslagsbelopp som härför skulle på en gång erfordras — för staten fördelaktigast, att en uppgörelse med vederbörande städer snarast komme till stånd. För år 1920 torde emellertid anslaget böra beräknas till samma belopp som för innevarande år.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i riksstaten för år 1920 uppföra ordinarie förslagsanslaget för ersättning åt personer, menigheter och allmänna inrättningar för dem genom nya strafflagens införande frångångna bötesandelar med oförändrat belopp, 84,000 kronor.

27:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts (punkt 25) gjorda förslag och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 62—63) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

*Resestipendier
åt domare.
[25.]*

att riksdagen må medgiva, att vad vid utgången av år 1919 må återstå oanvänt av de av riksdagen hittills anvisade medel till resestipendier åt domare eller dem, som vid domstolarna bereda sig för domarekallet, må jämväl därefter disponeras för dylika stipendier.

28:o) Kungl. Maj:t har (punkt 26) föreslagit riksdagen att till understöd för fortsatt utgivande av »Nytt juridiskt arkiv. Avd. I. Tidskrift för lagskipning» och »Nytt juridiskt arkiv. Avd. II. Tidskrift för lagstiftning m. m.» å extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag högst, 5,000 kronor.

*Understöd för
"Nytt juri-
diskt arkiv".
[26.]*

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 63—67 i statsrådsprotokollet.

För ifrågavarande ändamål beviljade sistlidet års lagtima riksdag å extra stat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 2,500 kronor.

Den av Kungl. Maj:t nu äskade förhöjningen av anslaget är föranledd av en avsevärd ökning i tidskriftens omfång samt inträdd stegring av tryckningskostnaderna.

Utskottet, som förutsätter, att Kungl. Maj:t för anslagets utbetalande stadgar enahanda villkor som för dess åtnjutande innevarande år, hemställer,

att riksdagen må till understöd för fortsatt utgivande av »Nytt juridiskt arkiv. Avd. I. Tidskrift för lagskipning» och »Nytt juridiskt arkiv. Avd. II. Tidskrift för lagstiftning m. m.» å extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 5,000 kronor.

Fångvården.

Fångvårds-
styrelsen.
[27.]

29:o) Kungl. Maj:t har (punkt 27) föreslagit riksdagen *dels* godkänna *ej mindre* det tillägg till den för fångvårdsstyrelsen gällande ordinarie avlöningsstaten, att däri från och med år 1920 uppföras ytterligare ett skrivbiträde i andra lönegraden och två skrivbiträden i första lönegraden, vilka må äga åtnjuta avlöningar till belopp och under villkor, som av chefen för finansdepartementet den 9 januari 1919 föreslagits i fråga om biträden av nu nämnda lönegrader i Stockholm, *än även* den ändring i samma avlöningsstat, att det däri uppförda anslaget till »arvoden och flitpenningar åt extra biträden, vikariatsersättningar m. m.» höjes från sitt nuvarande belopp 23,200 kronor med 2,800 kronor till 26,000 kronor, *dels ock* höja det ordinarie anslaget till fångvårdsstyrelsen från dess nuvarande belopp 106,300 kronor med 10,000 kronor till 116,300 kronor.

I fråga om utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 75 — 83 i statsrådsprotokollet.

I fångvårdsstyrelsen finnas för närvarande anställda två ordinarie skrivbiträden, därav ett i andra lönegraden, avsett för mera kvalificerat arbete å straffregisteravdelningen samt ett i första lönegraden. Till följd av den starkt stegrade arbetsmängden inom styrelsen hava dessa biträden emellertid icke på långt när kunnat fylla styrelsens behov av kvinnlig arbetskraft. Inom styrelsen hava fördenskull måst anställas sex extra skrivbiträden. De till uppförande å ordinarie stat nu föreslagna bi-

trädena äro avsedda ett — det i andra lönegraden — för utförande av huvudsakligen bokhållerigöromål å styrelsens kameralbyrå, ett för straffregisteravdelningen samt ett för utförande av räkne- och skrivarbete å revisionen och, i den mån tiden det medgiver, för verkställande av annat skrivarbete inom styrelsen. Då enligt det förslag till reglering av de kvinnliga biträdenas avlöningsförmåner, som chefen för finansdepartementet framlagt, begynnelseavlöningen för ett biträde i andra lönegraden skulle bliva 2,000 kronor och för ett biträde i första lönegraden 1,600 kronor, skulle ett bifall till Kungl. Maj:ts framställning om uppförande av ifrågavarande tjänster å ordinarie stat komma att föranleda en höjning av ordinarie anslaget till fängvårdsstyrelsen med 5,200 kronor.

Den av Kungl. Maj:t äskade förhöjningen av det i fängvårdsstyrelsens stat uppförda anslaget till arvoden och flitpenningar åt extra biträden, vikariatsersättningar m. m., 2,800 kronor, är avsedd för att bereda medel till avlönande av en amanuens å straffregisteravdelningen samt bestridande av kostnaderna för extra skrivhjälp å samma avdelning.

En annan omständighet, som påkallar höjning av nu förevarande anslag, är det beslut om tillägg till avlöningsstaten för fängvårdsstyrelsen, som 1918 års lagtima riksdag fattade i samband med löneregleringen för vaktmästarna och med dem jämförliga befattningshavare. Det belopp, varmed anslaget på grund av sistnämnda omständighet behöver höjas, belöper sig till 1,200 kronor.

Ovanberörda av chefen för finansdepartementet framlagda förslag till reglering av de kvinnliga biträdenas avlöningsförmåner medför slutligen en höjning av anslaget med 800 kronor, utgörande avlöningsförbättring för de två i fängvårdsstyrelsen för närvarande anställda ordinarie skrivbiträdena.

Kungl. Maj:ts förslag om uppförande av ytterligare ett skrivbiträde i andra lönegraden och två skrivbiträden i första lönegraden å fängvårdsstyrelsens ordinarie avlöningsstat har utskottet ansett sig böra tillstyrka. *Utskottets yttrande.*

Då utskottet jämväl i övrigt ej funnit skäl till erinran mot vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit, får utskottet, under hänvisning till vad utskottet i sitt utlåtande nr 10 anfört beträffande regleringen av de kvinnliga biträdenas avlöningsförmåner, sålunda hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna

ej mindre det tillägg till den för fängvårdssty-

relsen gällande ordinarie avlöningsstaten, att däri från och med år 1920 uppföras ytterligare ett skrivbiträde i andra lönegraden och två skrivbiträden i första lönegraden, vilka må äga åtnjuta avlöningar till belopp och under villkor, som av chefen för finansdepartementet den 9 januari 1919 föreslagits i fråga om biträden av nu nämnda lönegrader i Stockholm,

än även den ändring i samma avlöningsstat, att det däri uppförda anslaget till »arvoden och flitpenningar åt extra biträden, vikariatsersättningar m. m.» höjes från sitt nuvarande belopp 23,200 kronor med 2,800 kronor till 26,000 kronor,

b) höja det ordinarie anslaget till fängvårdsstyrelsen från dess nuvarande belopp 106,300 kronor med 10,000 kronor till 116,300 kronor.

Assistenten
vid straff-
fängelserna
i Karlstad,
Västerås och
Falun.
[28.]

30:o Vidare har Kungl. Maj:t (punkt 28) föreslagit riksdagen att dels godkänna sådant tillägg från och med år 1920 till den för fängvårdsstaten gällande ordinarie staten, att däri uppföres för ett vart av straffängelserna i Karlstad, Västerås och Falun en assistent med följande avlöning, nämligen 1,200 kronor lön och 900 kronor tjänstgöringspenningar jämte två ålderstillägg till lönen, vardera å 400 kronor, efter fem och tio års tjänstgöring dels och förklara, att för åtnjutande av dessa assistentavlöningar skola gälla de villkor och bestämmelser, som stadgats för åtnjutande av andra i samma stat upptagna avlöningar.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 83—85 i statsrådsprotokollet.

Bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag medför en ökning av bestämda anslaget till fångars vård och underhåll med 6,300 kronor.

Utskottet, som funnit den i ämnet förebragta utredningen till fullo ådagalägga behovet av de föreslagna nya befattningarna, har sålunda funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna sådant tillägg från och med år 1920 till den för fängvårdsstaten gällande ordinarie staten, att däri uppföres för ett vart av straffängelserna i Karlstad, Västerås och Falun en assistent med följande avlöning, nämligen 1,200 kronor lön och 900 kronor

tjänstgöringspenningar jämte två ålderstillägg till lönen, vardera å 400 kronor, efter fem och tio års tjänstgöring;

b) förklara, att för åtnjutande av dessa assistent-avlöningar skola gälla de villkor och bestämmelser, som stadgats för åtnjutande av andra i samma stat upptagna avlöningar.

31:o) Kungl. Maj:t har (punkt 29) föreslagit riksdagen att dels medgiva, att till den för fängvårdsstaten nu gällande ordinarie staten, i vad den avser tjänstemän av lägre grad (bevakningspersonal), göres det tillägg, att däri från och med år 1920 upptagas ytterligare 5 överkonstaplar med förordnanden såsom uppsyningsmän, 17 överkonstaplar och 39 vaktkonstaplar med enahanda avlöningsförmåner som övriga tjänstemän av samma kategorier; till följd varav staten i sagda del komme att erhålla följande ändrade lydelse:

Ökat antal
ordinarie
fängvårds-
tjänstemän av
lägre grad.
[29.]

	K r o n o r				
	Lön eller mot- svarande	Tjänst- görings- penningar eller mot- svarande	Arvode för särskilt förord- nande	Summa	
1 överkonstapel (med förordnande såsom uppsyningsman)	1,000	550	200	1,750	
18 överkonstaplar (med förordnanden såsom uppsyningsmän)	18,000	9,900	3,600	31,500	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.
1 överkonstapel	1,000	550	—	1,550	
77 överkonstaplar	77,000	42,350	—	119,350	
1 vaktkonstapel	800	500	—	1,300	
449 vaktkonstaplar (därav 20 jämväl jordbruksförmän)	359,200	224,500	—	583,700	
1 första vaktfru	700	350	—	1,050	Efter 5 år kan lönen höjas med 50 kronor och efter 10 år med ytterligare 50 kronor.
6 första vaktfruar	4,200	2,100	—	6,300	
1 vaktfru	600	300	—	900	
48 vaktfruar	28,800	14,400	—	43,200	
1 kokerska	400	200	—	600	
12 kokerskor	4,800	2,400	—	7,200	
Summa	—	—	—	798,400	

dels och godkänna, att för åtnjutande av avlöning å sålunda nytillkomna befattningar skola gälla de villkor och bestämmelser, som stadgats för åtnjutande av avlöning enligt ovanberörda för bevakningspersonalen nu gällande stat.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 86—88 i statsrådsprotokollet.

Den ordinarie manliga bevakningspersonalen utgöres enligt nu gällande stat av 14 uppsyningsmän, 61 överkonstaplar och 411 vaktkonstaplar.

Den av Kungl. Maj:t nu föreslagna ökningen av ifrågavarande personal föranleder, att det bestämda anslaget till fångars vård och underhåll skulle komma att belastas med ytterligare följande avlöningar, nämligen till

5 uppsyningsmän å	kronor 1,750	kronor 8,750
17 överkonstaplar å	» 1,550	» 26,350
39 vaktkonstaplar å	» 1,300	» 50,700
<hr/>			
Summa kronor 85,800.			

Utskottets
yttrande.

Av den i ämnet förebragta utredningen finner utskottet ådagalagt, att en ökning av den ordinarie bevakningspersonalen är av behovet påkallad.

Då utskottet ej haft något att erinra mot den föreslagna personalökningens uppdelande på de olika graderna — uppsyningsmans-, överkonstapels- och vaktkonstapelsgraderna — får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må

a) medgiva, att till den för fångvårdsstaten nu gällande ordinarie staten, i vad den avser tjänstemän av lägre grad (bevakningspersonal), göres det tillägg, att däri från och med år 1920 upptagas ytterligare 5 överkonstaplar med förordnanden såsom uppsyningsmän, 17 överkonstaplar och 39 vaktkonstaplar med enahanda avlöningsförmåner som övriga tjänstemän av samma kategorier; till följd varav staten i sagda del komme att erhålla följande ändrade lydelse:

	K r o n o r				
	Lön eller mot- svarande	Tjänst- görings- penningar eller mot- svarande	Arvode för särskilt förord- nande	Summa	
1 överkonstapel (med förordnande såsom uppsyningsman)	1,000	550	200	1,750	
18 överkonstaplar (med förordnande såsom uppsyningsmän)	18,000	9,900	3,600	31,500	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.
1 överkonstapel	1,000	550	—	1,550	
77 överkonstaplar	77,000	42,350	—	119,350	
1 vaktkonstapel	800	500	—	1,300	
449 vaktkonstaplar (därav 20 jämväl jordbruksförmän)	359,200	224,500	—	583,700	Efter 5 år kan lönen höjas med 50 kronor och efter 10 år med ytterligare 50 kronor.
1 första vaktfru	700	350	—	1,050	
6 första vaktfruar	4,200	2,100	—	6,300	
1 vaktfru	600	300	—	900	
48 vaktfruar	28,800	14,400	—	43,200	
1 kokerska	400	200	—	600	
12 kokerskor	4,800	2,400	—	7,200	
Summa	—	—	—	798,400	

b) besluta att för åtnjutande av avlöning å sålunda nytillkomna befattningar skola gälla de villkor och bestämmelser, som stadgats för åtnjutande av avlöning enligt ovanberörda för bevakningspersonalen nu gällande stat.

32:o) Vidare har Kungl. Maj:t (punkt 30) föreslagit riksdagen att i anledning av förslagen under punkterna [28] och [29] av statsrådsprotokollet över justitiedepartementets ärenden den 9 januari 1919 från och med år 1920 höja det å ordinarie stat uppförda bestämda anslaget till fångars vård och underhåll från dess nuvarande belopp 983,200 kronor med 92,100 kronor till 1,075,300 kronor.

Bestämda
anslaget till
fångars vård
och underhåll.
[30.]

Utskottet, som enligt vad ovan sagts, funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts under berörda punkter framlagda förslag, hemställer alltså,

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 6 saml. 2 häft. (Nr 2 A—2 B.) 4

att riksdagen må från och med år 1920 höja det å ordinarie stat uppförda bestämda anslaget till fångars vård och underhåll från dess nuvarande belopp 983,200 kronor med 92,100 kronor till 1,075,300 kronor.

*Förslags-
anslaget till
fångars vård
och underhåll.*

[31.]

33:o Kungl. Maj:t har (punkt 31) föreslagit riksdagen att från och med år 1920 höja det å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till fångars vård och underhåll från dess nuvarande belopp, 2,800,000 kronor med 200,000 kronor till 3,000,000 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 90—102 i åberopade statsrådsprotokollet.

Den av Kungl. Maj:t föreslagna höjningen av ifrågavarande anslag föranledes i främsta rummet av den oerhörda ökning i fångantalet, som under senaste tid ägt rum, samt den avsevärda stegring i kostnaderna för fångarnas underhåll, kristiden medfört. Enligt vad fångvårdsstyrelsen meddelat, uppgick sålunda antalet fångar — tvångsarbetare inberäknade — i augusti 1918 till omkring 4,700, under det att fångantalet under vart och ett av de tre närmast föregående åren utgjort i runt tal 2,700. Kostnaden å förslagsanslaget per fånge, som för åren 1915, 1916 och 1917 belöpt sig å resp. 563, 677 och 831 kronor och för år 1918 beräknats närma sig 900 kronor, kunde enligt fångvårdsstyrelsens åsikt för år 1920 icke antagas komma att understiga 850 kronor. Med utgångspunkt från fångantalet i augusti sistlidet år och nyss sagda kostnad per fånge samt med hänsyn jämväl tagen till det ökade krav fångvårdsstyrelsens här nedan omförmålda förslag till förändrad anordning av fångtransporterna skulle ställa på anslaget, har styrelsen ansett, att detsamma bör för 1920 upptagas med ett belopp, som med 1,200,000 kronor överstiger det för innevarande år anvisade eller sålunda med 4,000,000 kronor. Såsom av statsrådsprotokollet framgår, har emellertid departementschefen — särskilt som en del nya mer eller mindre provisoriska anstalter under innevarande år befunnits erforderliga — ansett den av styrelsen föreslagna höjningen böra göras något kraftigare. Departementschefens förslag utmynnar sålunda i en anslagsökning å 1,400,000 kronor, varav 1,200,000 kronor föreslagits utgå å extra stat såsom förstärkning av nu förevarande anslag. Till täckande av brist, som kunde väntas uppkomma å anslaget för år 1919, har

Kungl. Maj:t å tilläggsstat för samma år äskat ett förslagsanslag å 1,400,000 kronor.

Ovanberörda av fängvårdsstyrelsen framlagda och av departementschefen biträdda förslag till förändrad anordning av fängstransporterna föranleder ett krav å anslaget till fångars vård och underhåll å 25,000 kronor. Detta förslag går ut därpå, att för fullgörande av en huvudsaklig del av förekommande fängstransporter skulle anlitas icke, såsom nu i regel är fallet, vaktkonstaplar, utan särskilda fångförare, vilka visserligen för detta sitt arbete skulle på visst närmare angivet sätt avlönas av fängvårdsmedel, men vilka dock skulle vara hänvisade till att för vinnande av sin skäliga utkomst ägna sig jämväl åt arbete utom fängvården. Förslaget innebär sålunda i viss mån en återgång till den anordning av hithörande förhållanden, som var rådande, innan den år 1905 beslutade förändringen härutinnan genomfördes. En del ganska väsentliga olikheter föreligga dock. Under det att de förutvarande fänggevaldigerna voro uppförda på ordinarie stat samt tillsattes och lydde under Kungl. Maj:ts vederbörande befallningshavande, skulle de nu föreslagna fångförarna vara tjänstemän på extra stat, förordnade av fängvårdsstyrelsen och anställda vid de enskilda fängvårdsanstalterna.

Andra omständigheter, som föranleda ökat krav å förevarande anslag, äro dels den av departementschefen förordade tillfälliga höjningen av predikant- och läkararvodena vid fängvården, dels den omständigheten, att, därest riksdagen skulle bevilja avlöningsförbättring för de ordinarie tjänstemännen i fängvårdsstyrelsen, inklusive skrivbiträden, en motsvarande förhöjning bör tillerkännas de å styrelsens arbetskontor anställda biträdena, dels ock det förhållandet, att en fortgående ökning av arbetsmängden å arbetskontoret kan framtvinga en ytterligare förstärkning av arbetskrafterna därstädes.

Under förevarande punkt har departementschefen jämväl upptagit frågan om ändring av villkoren för tillerkännande av hyresersättning och vedanslag åt den ordinarie bevakningspersonalen av lägre grad. Rörande denna fråga har departementschefen anfört i huvudsak följande:

»Bland de villkor och bestämmelser, som, i överensstämmelse med riksdagens därom fattade beslut, av Kungl. Maj:t stadgats för åtnjutande av de enligt nu gällande stat för fängvårdsstaten med ordinarie befattning vid samma stat förenade avlöningsförmåner, är beträffande befattningshavare under vissa förutsättningar tillkommande hyresersättning och vedanslag inryckt en föreskrift, att beloppet av hyresersättning och vedanslag skall bestämmas efter de i orten gällande hyror och pris å ved, dock med iakttagande, vad tjänstemännen av lägre grad angår,

att hyresersättnings årliga belopp endast då särskilda förhållanden därtill föranleda, må överstiga 250 kronor, och att vedanslag må utgå för inköp av högst 8 kubikmeter björkved och 7 kubikmeter barrved.'

I skrivelse den 24 september 1917 hemställde fängvårdsstyrelsen på anförda skäl, att Kungl. Maj:t måtte hos riksdagen anhålla, att berörda bestämmelse, så vitt därigenom stadgats, att hyresersättning till bevakningspersonal av lägre grad finge endast då särskilda förhållanden därtill föranledde överstiga 250 kronor, måtte antingen alldeles upphävas eller ock i så måtto ändras, att beloppet för lägenhet om ett rum och kök bestämdes till i regel 300 kronor och för större lägenhet till högst 500 kronor, med rättighet för styrelsen att, då särskilda förhållanden därtill föranledde, få överskrida detta belopp.

Efter det 1902 års löneregleringskommitté avgivit yttrande över denna framställning, anmälde jag densamma inför Kungl. Maj:t den 26 april 1918 i sammanhang med övriga frågor, som lågo till grund för den samma dag beslutade propositionen till 1918 års lagtima riksdag om beviljande av anslag till fängvården m. m. (prop. nr 388 sid. 53—56). Därvid anslöt jag mig till den av löneregleringskommittén i dess utlåtande uttalade meningen, att den stadgade begränsningen av hyresersättningens belopp borde helt upphävas samt att till följd härav förut citerade punkt bland gällande villkor och bestämmelser för utnjutande av de med ordinarie befattning vid fängvårdsstaten förenade avlöningsförmåner måtte erhålla följande ändrade lydelse: 'att beloppet av hyresersättning och vedanslag skall bestämmas efter de i orten gällande hyror och pris å ved, dock med iakttagande, vad tjänstemännen av lägre grad angår, att vedanslag må utgå för inköp av högst 8 kubikmeter björkved och 7 kubikmeter barrved.'

I det utlåtande (nr 226), som statsutskottet avgav över nyssnämnda proposition, hemställde också utskottet bland annat (under mom. h), att riksdagen måtte besluta en dylik ändring uti ifrågavarande villkor och bestämmelser. I den reservation, som avgavs mot detta utlåtande och som riktade sig mot andra delar av detta än nu förevarande punkt, saknades däremot — säkerligen utan att detta var avsett — motsvarande hemställan. Då denna reservation sedermera kom att ligga till grund för riksdagens beslut i ämnet, blev följden den, att något beslut om förevarande ändring aldrig blev av riksdagen fattat. Spörsmålet härom bör därför nu ånyo bliva föremål för riksdagens prövning.

Emellertid har fråga numera väckts om ändring även i annat hänseende av ifrågavarande punkt bland avlöningsvillkoren. Ändringen avser den i samma punkt satta begränsningen av vedanslagets storlek. I skrivelse till Kungl. Maj:t den 29 november 1918 har fängvårdsstyrelsen

nämligen anmält, att under de år, som förflutit, sedan nu ifrågavarande villkor och bestämmelser fastställts att gälla, erfarenheten visat, att, även om de i förevarande punkt av samma villkor och bestämmelser nämnda vedkvantiteterna, 8 kubikmeter björkved och 7 kubikmeter barrved, i vanliga fall kunde vara tillräckliga för bostäder om ett eller till och med två rum och kök i rikets södra och mellersta delar, desamma dock i fråga om mindre väl ombonade bostäder av nämnd storlek i rikets norra delar eller, då tjänstemannen på grund av stort antal hemmaboende barn sett sig nödsakad hyra större lägenhet, än som vore vanligt inom hans klass, icke försloge till matlagning och bostadens nöjaktiga uppvärmning. Styrelsen ansåge det i hög grad önskvärt, att Kungl. Maj:t ville utverka, att ifrågavarande vedkvantiteter måtte kunna få höjas, då behovet därav visade sig oundgängligen nödvändigt. Styrelsen hemställde därför, att Kungl. Maj:t ville hos 1919 års riksdag göra framställning, att till tjänsteman av lägre grad vid fängvårdsstaten, som därtill vore berättigad, finge utgå vedanslag för inköp av högst 8 kubikmeter björkved och 7 kubikmeter barrved, såvida icke särskilda förhållanden föranledde att högre vedanslag borde utgå.

Jämväl den sålunda föreslagna ändringen synes mig befogad. Nu ifrågavarande punkt i avlöningsbestämmelserna torde därför böra erhålla följande ändrad lydelse:

'att beloppet hyresersättning och vedanslag skall bestämmas efter de i orten gällande hyror och pris å ved, dock med inkttagande, vad tjänstemännen av lägre grad angår, att vedanslag, endast då särskilda förhållanden därtill föranleda, må utgå för inköp av större vedkvantiteter än 8 kubikmeter björkved och 7 kubikmeter barrved.'

Med vad sålunda i berörda hänseenden må bliva bestämt, avses givetvis icke att föregripa blivande beslut om en definitiv lönereglering för fängvårdsstaten, vid vilken nya grunder för ordnandet av bevakningspersonalens bostadsförhållanden torde komma att bestämmas.»

Mot Kungl. Maj:ts framställning, i vad denna avser förstärkning av arbetskrafterna å fängvårdsstyrelsens arbetskontor samt förhöjning av arvodena till de vid fängvårdsanstalterna anställda predikanterna och läkarna, har utskottet ej funnit något att erinra.

De av departementschefen förordade bestämmelserna i fråga om villkoren för erhållande av vedanslag har utskottet däremot icke ansett sig kunna för närvarande tillstyrka. Departementschefens förslag härutinnan synes nämligen utskottet böra prövas i sammanhang med frågan om definitiv lönereglering för fängvården, vilken, enligt vad departementschefen meddelat, är underkastad utredning och antages förekomma

Utskottets
yttrande.

till avgörande redan vid nästa års riksdag. Utskottet finner sig i detta avseende böra återupptaga det av utskottet vid 1918 års lagtima riksdag förordade förslaget, att beloppet av hyresersättning och vedanslag skall bestämmas efter de i orten gällande hyror och pris å ved, dock med iakttagande, vad tjänstemännen av lägre grad angår, att vedanslag må utgå för inköp av högst 8 kubikmeter björkved och 7 kubikmeter barrved.

Av nyssberörda skäl finner utskottet sig ej heller kunna tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag om förändrad anordning av fängstransporterna. Då därjämte fångantalet, på sätt nedan framgår, visar tendens att sjunka, torde ifrågavarande transporter under avvaktan på löneregleringen kunna tills vidare ombesörjas på sätt hittills varit fallet.

Vid prövning av storleken av det anslag, som kan befinnas erforderligt såväl å 1920 års stat som 1919 års tilläggsstat har utskottet inhämtat, att fångantalet — tvångsarbetare inberäknade — som i augusti 1918 uppgått till 4,700, den 20 december samma år nedgått till 4,397 och den 1 februari 1919 till 4,257. Därest man med utgångspunkt härifrån räknar med ett fångantal av 4,300 och en kostnad per år och fänge å 900 kronor, ett belopp, som sålunda synes överstiga samma kostnad från år 1918, skulle hela anslaget till fångars vård och underhåll behöva upptagas med 3,870,000 kronor. Då Kungl. Maj:t upptagit anslaget för år 1920 med 3,000,000 kronor å ordinarie stat och 1,200,000 kronor å extra stat eller med tillhopa 4,200,000 kronor, torde sålunda utan större risk för anslagets överskridande viss nedsättning i det av Kungl. Maj:t äskade beloppet kunna ske. På grund härav och med hänsyn till det i statsrådsprotokollet omnämnda behovet av nyanskaffning av under de förflutna krigsåren förslitna artiklar m. m. har utskottet sålunda funnit sig böra förorda, att anslaget bestämmas till 4,000,000 kronor och fördelas på så sätt, att 2,800,000 kronor uppföras å ordinarie stat och 1,200,000 kronor såsom förstärkningsanslag å extra stat. — Av skäl som ovan nämnts har utskottet ansett sig jämväl böra föreslå en sänkning av det av Kungl. Maj:t å 1919 års tilläggsstat äskade förstärkningsanslaget från 1,400,000 kronor till 1,200,000 kronor.

På grund av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

- a) i riksstaten för år 1920 uppföra det å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till fångars vård och underhåll med oförändrat belopp, 2,800,000 kronor,
- b) föreskriva, att beloppet av hyresersättning och

vedanslag skall för ordinarie befattningshavare vid fångvården bestämmas efter de i orten gällande hyror och pris å ved, dock med iakttagande, vad tjänstemännen av lägre grad angår, att vedanslag, endast då särskilda förhållanden därtill föranleda, må utgå för inköp av större vedkvantiteter än 8 kubikmeter björkved och 7 kubikmeter barrved.

34:o) Kungl. Maj:t har (punkt 32) föreslagit riksdagen att till förstärkning av ordinarie förslagsanslaget till fångars vård och underhåll å extra stat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, 1,200,000 kronor. *Förstärkning av förslagsanslaget till fångars vård och underhåll.* [32.]

Under hänvisning till vad utskottet under näst föregående punkt anført, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *förstärkning av ordinarie förslagsanslaget till fångars vård och underhåll* å extra stat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, 1,200,000 kronor.

35:o) Vidare har Kungl. Maj:t (punkt 33) föreslagit riksdagen att höja ordinarie förslagsanslaget till ålderstillägg för en del vid fångvårdsstyrelsen och fångvården anställda ämbets- och tjänstemän från dess nuvarande belopp, 86,000, kronor, med 10,000 kronor till 96,000 kronor. *Anslaget till ålderstillägg.* [33.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sidan 103 i statsrådsprotokollet.

Utskottet, som ej haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts ifrågasvarande förslag, får alltså hemställa,

att riksdagen må höja ordinarie förslagsanslaget till *ålderstillägg för en del vid fångvårdsstyrelsen och fångvården anställda ämbets- och tjänstemän* från dess nuvarande belopp, 86,000 kronor, med 10,000 kronor till 96,000 kronor.

36:o) Kungl. Maj:t har (punkt 34) föreslagit riksdagen att till avlöande av en extra aktuarie i fångvårdsstyrelsen å extra stat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, 4,000 kronor, varav 1,500 kronor skola anses motsvara tjänstgöringspenningar. *Extra aktuarie i fångvårdsstyrelsen.* [34.]

Utskottets
yttrande.

Den i ämnet förebragta utredningen (sid. 75—80 i statsrådsprotokollet) har utskottet funnit ådagalägga, att inrättandet av den föreslagna extra aktuariefattningen är av behovet påkallat. För avlönande av ifrågavarande tjänst har äskats ett anslag å 4,000 kronor eller sålunda ett belopp motsvarande full begynnelseavlönning för första grads tjänst; och har departementschefen därvid förutsatt, att därest den blivande innehavaren av befattningen ej förut innehar ordinarie tjänst, för vilken det åligger honom att gälda pensionsavgift, arvodet skulle bestämmas till ett i mån härav minskat belopp. I föregående liknande fall har emellertid avlöningen vid den extra tjänsten ansetts böra under alla omständigheter sättas till samma belopp som begynnelseavlönningen vid motsvarande ordinarie tjänst minskad med ett belopp i runt tal motsvarande den ordinarie tjänsten åliggande pensionsavgift och anslaget sålunda, då det gällt en första grads tjänst sådan som den förevarande, bestämts till 3,900 kronor. Denna regel anser utskottet allt fortfarande böra tillämpas och det begärda anslaget sålunda nu nedsättas till sistnämnda belopp. Utskottet delar emellertid den till grund för Kungl. Maj:ts förslag liggande uppfattningen, att det bör undvikas att en ordinarie tjänsteman, som erhåller förordnande å den extra tjänsten, får både erlägga pensionsavgift å den ordinarie tjänsten och vidkännas sådan avgift motsvarande avdrag å avlöningen vid den extra tjänsten; och vill utskottet uttala önskvärldheten av att utredning verkställes i fråga om de bestämmelser som för vinnande av detta ändamål må vara erforderliga.

På grund av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *avlönande av en extra aktuarie i fångvårdsstyrelsen* å extra stat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, 3,900 kronor, varav 1,500 kronor skola anses motsvara tjänstgöringspenningar.

Avlöningsför-
höjning för
direktören vid
central-
fängelset i
Karlskrona.

37:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts (punkt 35) gjorda framställning och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 104 och 105) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *avlöningsförhöjning för direktören vid centralfängelset i Karlskrona* med 500 kronor, varav 300 kronor skola anses såsom lön och 200 kronor såsom tjänstgöringspenningar, å extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 500 kronor.

38:o) Kungl. Maj:t har (punkt 36) föreslagit riksdagen att till fängvårdsstyrelsens disposition för understödjande av verksamheten till frigivna fångars skydd å extra stat för år 1920 anvisa ett reservationsanslag av 25,000 kronor. *Understöd åt verksamhet till frigivna fångars skydd.*
[36.]

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 105—108 i statsrådsprotokollet.

För ifrågavarande ändamål beviljade sistlidet års lagtima riksdag å extra stat för år 1919 ett reservationsanslag av 16,000 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot den av Kungl. Maj:t äskade anslagsförhöjningen, får alltså hemställa,

att riksdagen må till fängvårdsstyrelsens disposition för *understödjande av verksamheten till frigivna fångars skydd* å extra stat för år 1920 anvisa ett reservationsanslag av 25,000 kronor.

39:o) I punkt 37 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen *dels* medgiva,

ej mindre att, för utvidgning av kronohäktets i Luleå tomt besittningsrätten till ett, å en i ärendet åberopad situationsplan med bokstäverna L—B—E—F—D—O—N—M—L betecknad, omkring 5,375 kvadratmeters areal omfattande del av ett till länsresidenset i Luleå upplåtet område må upplåtas till fängvården, mot det att till länsresidensets område i stället lägges ett till kronohäktetomten nu hörande, omkring hälften så stort område, ungefär motsvarande ett å situationsplanen med bokstäverna Q—H—I—P—Q betecknat område, med rätt dock för fängvården att fortfarande såsom hittills, allt intill dess det av fängvården sålunda avstådda området erfordras för något länsstyrelsens i Luleå behov, disponera över samma område för fängvårdspersonalens trädgårdsodling,

än även att å den sålunda utvidgade kronohäktetomten i Luleå må, i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet framlagt, av departementschefen förordat förslag, komma till utförande vissa tillbyggnadsarbeten vid kronohäktet för en beräknad kostnad av sammanlagt 400,000 kronor,

dels ock som bidrag till bestridande av kostnaderna för oförmälda tillbyggnadsarbeten på extra stat för år 1920 anvisa ett reservationsanslag å 100,000 kronor.

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 6 saml. 2 häft. (Nr 2 A—2 B.) 5

Tillbyggnad vid kronohäktet i Luleå.
[37.]

Beträffande utredningen i ärendet hänvisas till statsrådsprotokollet (sid. 114—118.)

Utskottets
yttrande.

Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag är föranlett av det föreliggande behovet av ökat fångutrymme inom fångvårdsanstalterna i Norrbottens län. Till belysande av detta behov får utskottet hänvisa till nedan intagna, från fångvårdsstyrelsen införskaffade uppgift rörande antalet celler i kronohäktena i Umeå, Luleå och Haparanda samt i dessa häkten intagna och på grund av bristande utrymme därifrån transporterade fångar.

		Umeå			Luleå			Haparanda			Summa		
		Celler till fångförvar: 20			Celler till fångförvar: 32			Celler till fångförvar: 14			Celler till fångförvar: 66		
		In-tagna	Bort-flytta-de ¹⁾	Summa	In-tagna	Bort-flytta-de ¹⁾	Summa	In-tagna	Bort-flytta-de ¹⁾	Summa	In-tagna	Bort-flytta-de ¹⁾	Summa
1918													
januari	1...	28	10	38	30	—	30	—	—	—	58	10	68
februari	1...	20	10	30	26	1	27	9	—	9	55	11	66
mars	1...	20	10	30	39	3	42	11	2	13	70	15	85
april	1...	29	13	42	40	4	44	18	4	22	87	21	108
maj	1...	30	10	40	43	10	53	23	10	33	96	30	126
juni	1...	34	12	46	57	12	69	18	8	26	109	32	141
juli	1...	42	10	52	52	15	67	11	9	20	105	34	139
augusti	1...	45	9	54	52	15	67	13	7	20	110	31	141
september	1	38	17	55	58	14	72	15	7	22	111	38	149
oktober	1	35	15	50	64	14	78	23	9	32	122	38	160
november	1	49	21	70	70	18	88	22	5	27	141	44	185
december	1	43	25	68	67	30	97	23	8	31	133	63	196
Summa		413	162	575	598	136	734	186	69	255	1,197	367	1,564
Medeltal för år 1918...		34.5	—	48	50	—	61	15.5	—	21	100	—	130
Medeltal för senare halv-året 1918...		42	—	58	60	—	78	18	—	25	120	—	161
1919													
januari	1...	36	29	65	43	40	83	26	7	33	105	76	181
februari	1...	29	31	60	53	39	92	23	5	28	105	75	180

Av det för utförande av ovanberörda tillbyggnadsarbeten beräknade beloppet, 400,000 kronor, har departementschefen ansett, att 50,000 kronor böra utgå på 1919 års tilläggsstat och 100,000 kronor å 1920 års stat.

¹⁾ De bortflyttade skulle med hänsyn till ådömda strafftider belastat häktet, om de där undergått straffet, med angivna ökning i fångantalet.

Återstoden av den erforderliga byggnadssumman skulle fördelas mellan de två närmast följande årens riksstater. De belopp, som sålunda begäras för åren 1919 och 1920, äro avsedda i huvudsak för bestridande av kostnaderna för upprättande av specialritningar och utförande av grundläggningsarbeten.

Utskottet, som tagit del av i ärendet ingivna ritningar och kostnadsberäkningar, har icke funnit något att erinra mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, och får utskottet sålunda hemställa,

att riksdagen må

a) medgiva,

ej mindre att, för utvidgning av kronohäktets i Luleå tomt besittningsrätten till en, å en i ärendet åberopad situationsplan med bokstäverna L—B—E—F—D—O—N—M—L betecknad, omkring 5,375 kvadratmeters areal omfattande del av ett till länsresidenset i Luleå upplåtet område må upplåtas till fångvården, mot det att till länsresidensets område i stället lägges ett till kronohäktetomten nu hörande, omkring hälften så stort område, ungefär motsvarande ett å situationsplanen med bokstäverna Q—H—I—P—Q betecknat område, med rätt dock för fångvården att fortfarande såsom hittills, allt intill dess det av fångvården sålunda avstädda området erfordras för något länsstyrelsens i Luleå behov, disponera över samma område för fångvårdspersonalens trädgårdsodling,

än även att å den sålunda utvidgade kronohäktes-
tomten i Luleå må, i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet framlagt, av departementschefen förordat förslag, komma till utförande vissa tillbyggnadsarbeten vid kronohäktet för en beräknad kostnad av sammanlagt 400,000 kronor,

b) som bidrag till bestridande av kostnaderna för omförmälda tillbyggnadsarbeten på extra stat för år 1920 anvisa ett reservationsanslag å 100,000 kronor.

40:o) Kungl. Maj:t har (punkt 38) föreslagit riksdagen att till fullbordande av de byggnads- och ändringsarbeten vid centralfängelset å Långholmen, villas utförande beslutats av 1913 års riksdag och 1914

Byggnadsar-
beten vid
central-
fängelset å
Långholmen.

[38.]

års förra riksdag, utöver redan förut anvisade medel på extra stat för år 1920 bevilja ytterligare ett reservationsanslag av 125,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 118—123 i statsrådsprotokollet.

För omförmälda ändamål har Kungl. Maj:t förutom nu ifrågasvarande belopp å 1919 års tilläggsstat äskat ett anslag av 150,000 kronor. Det ytterligare erforderliga beloppet för fullbordande av ifrågasvarande byggnadsarbeten skulle alltså uppgå till sammanlagt 275,000 kronor.

Utskottets yt-
rande.

Av den i ärendet lämnade utredningen synes utskottet framgå, att de kostnadsberäkningar som ligga till grund för beloppet av det nu äskade anslaget, verkställt med utgångspunkt från de i slutet av sistlidet år gällande, osedvanligt höga pris å byggnadsmaterial, värme- och belysningsledning m. m. Med hänsyn härtill och då utskottet funnit den för oförutsedda utgifter avsedda posten högt beräknad, har utskottet ansett anslaget böra kunna nedsättas med 25,000 kronor. Denna minskning finner utskottet böra beräknas å 1919 års tilläggsstat.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må till fullbordande av de byggnads- och ändringsarbeten vid centralfängelset å Långholmen, vilkas utförande beslutats av 1913 års riksdag och 1914 års förra riksdag, utöver redan förut anvisade medel på extra stat för år 1920 bevilja ytterligare ett reservationsanslag av 125,000 kronor.

Uppfostringsanstalter för minderåriga förbrytare.

Bestämda an-
slaget till sta-
tens uppfost-
ringsanstalt å
Bona.

[39.]

41:o) Kungl. Maj:t har (punkt 39) föreslagit riksdagen dels medgiva, att till den för statens uppfostningsanstalt å Bona gällande ordinarie staten göres det tillägg, att däri från och med år 1920 upptagas ytterligare 1 förman med förordnande såsom gruppledare och 3 förmän med enahanda avlöningsförmåner som övriga tjänstemän av samma kategorier, dels godkänna, att för åtnjutande av avlöning å sålunda nytillkomna befattningar skola gälla de villkor och bestämmelser, som stadgats för åtnjutande av avlöning enligt den nu gällande staten, dels ock från och med år 1920 höja det å ordinarie stat uppförda bestämda

anslaget till statens uppfostringsanstalt å Bona från dess nuvarande belopp, 56,900 kronor, med 5,400 kronor till 62,300 kronor.

I fråga om utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 124—128 i statsrådsprotokollet.

Utskottet, som funnit sig böra biträda Kungl. Maj:ts förevarande förslag, hemställer alltså,

att riksdagen må

a) medgiva, att till den för statens uppfostringsanstalt å Bona gällande ordinarie staten göres det tillägg, att däri från och med år 1920 upptagas ytterligare 1 förman med förordnande såsom gruppleddare och 3 förmän med enahanda avlöningsförmåner som övriga tjänstemän av samma kategorier,

b) godkänna, att för åtnjutande av avlöning å sålunda nytillkomna befattningar skola gälla de villkor och bestämmelser, som stadgats för åtnjutande av avlöning enligt den nu gällande staten,

c) från och med år 1920 höja det å ordinarie stat uppförda bestämda anslaget till statens uppfostringsanstalt å Bona från dess nuvarande belopp, 56,900 kronor, med 5,400 kronor till 62,300 kronor.

42:o) Vidare har Kungl. Maj:t (punkt 40) föreslagit riksdagen att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, i det å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till statens uppfostringsanstalt å Bona måtte beräknas en förhöjning från dess nuvarande belopp, 175,000 kronor, med 250,000 kronor till 425,000 kronor.

*Förslags-
anslaget till
statens upp-
fostrings-
anstalt å
Bona.
[40.]*

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen anmäla.

43:o) Kungl. Maj:t har (punkt 41) föreslagit riksdagen att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, till avlöande av tjänstemännen vid statens uppfostringsanstalt å Venngarn å extra stat för år 1920 såsom förslagsanslag, högst, beräkna ett belopp av 47,000 kronor.

*Avlöande av
tjänstemän-
nen vid statens
uppfostrings-
anstalt å
Venngarn.
[41.]*

Beträffande detta anslag kommer utskottet framdeles under riksdagen att avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen anmäla.

*Kost och be-
klädnad m. m.
åt eleverna vid
statens upp-
fostringsan-
stalt å Venn-
garn.*

[42.]

44:o Kungl. Maj:t har (punkt 42) föreslagit riksdagen att, i av-
vaktan på särskild proposition i ämnet, till kost och beklädnad m. m.
åt eleverna vid statens uppfostringsanstalt å Vennngarn å extra stat för
år 1920 såsom förslagsanslag beräkna ett belopp av 325,000 kronor.

Jämväl i fråga om detta anslagsäskande kommer utskottet att
framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat här-
igenom för riksdagen.

anmäla.

*Hyresersätt-
ning m. m.
för uppfost-
ringsanstalt
för minder-
åriga kvinn-
liga förbry-
tare.*

[43.]

45:o Kungl. Maj:t har (punkt 43) föreslagit riksdagen att till hyres-
ersättning för anstalt, där minderåriga kvinnliga förbrytare, vilka enligt
domstols förordnande skola insättas i allmän uppfostningsanstalt, mot-
tagas till uppfosttran, ävensom gottgörelse för bränsle, belysning, inven-
tarier m. m. vid anstalten samt bidrag till avlöning åt personal för an-
staltens skötsel å extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst,
46,700 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 131—
136 i statsrådsprotokollet.

För vårdandet av minderåriga kvinnliga förbrytare, om vilka domstol
förordnat, att de skola insättas i allmän uppfostningsanstalt, har staten
träffat avtal med svenska diakonissällskapet, varigenom detta förbundit
sig mottaga sådana minderåriga i hem, som för ändamålet anordnats av
den från sällskapet ledda diakonissanstalten i Stockholm. För närvarande
finnas tre vårdhem uppförda, vilka äro förlagda till egendomen Viebäck
i Almesåkra socken av Jönköpings län.

Till bestridande av den gottgörelse, som diakonissanstalten enligt
mellan denna och staten träffade överenskommelser varit eller är be-
rättigad att uppbära för de utgifter, den fått eller får vidkännas på
grund av sitt förutnämnda åtagande, hava under de senare åren be-
viljats tvenne anslag å extra stat, nämligen ett anslag till hyresersätt-
ning m. m. för uppfostningsanstalt, varom nu är fråga, och ett förslags-
anslag till elevernas bispisning och beklädnad m. m.

Det förra av dessa två anslag är i 1919 års riksstat uppfört med 23,000 kronor. Till grund för bestämmandet av anslaget, som rubricerats som »förslagsanslag, högst», till berörda belopp, har legat följande beräkning:

Hyresersättning:

för första hemmet	kronor	1,000: —
» andra »	»	2,500: —
» tredje »	»	5,700: —

Ersättning för bränsle och belysning, inventarier, telefon m. m.:

för första hemmet	»	1,200: —
» andra »	»	1,500: —
» tredje »	»	2,000: —

Bidrag till lön och underhåll:

åt 3 föreståndarinnor à 1,200 kronor	»	3,600: —
åt 4 biträden à 1,000 kronor	»	4,000: —
åt 1 lärarinna à 1,000 kronor	»	1,000: —

För prästerligt biträde	»	500: —
-------------------------------	---	--------

Summa kronor 23,000: —.

Då emellertid ovanberörda antal hem icke voro tillräckliga för beredande av anstaltsplatser för nu ifrågakvarande slag av ungdomsbrottslingar, beviljade sistlidet års lagtima riksdag, efter därom av Kungl. Maj:t gjord framställning, på 1918 års tilläggsstat diakonissällskapet ett lån å 155,000 kronor för uppförande av ett fjärde skyddshem å Viebäck, beräknat för 18 elever. Nämda belopp utgjorde den beräknade byggnadskostnaden för det nya hemmet, sådan denna med ledning av då gällande pris kunde antagas komma att bliva. I propositionen förutsattes, att, i överensstämmelse med vad diakonissällskapet fordrat, den hyra, som staten skulle komma att betala till sällskapet för detta fjärde hem, skulle bestämmas till viss procent av anläggningskostnaden, nämligen till 2 procent mer än räntefoten å det lån, som för ändamålet erhöles av statsmedel. Genom beslut av Kungl. Maj:t den 11 oktober 1918 har lånet bestämts löpa med $5\frac{1}{2}$ procent ränta.

Såsom av statsrådsprotokollet framgår, har emellertid det till diakonissällskapets förfogande ställda beloppet ej räckt till täckande av hela byggnadskostnaden, utan har nämnda kostnad antagits komma att uppgå till 220,000 kronor. Med hänsyn härtill har Kungl. Maj:t beräknat hyresersättningen för fjärde hemmet, vilket beräknades kunna tagas i bruk för sitt ändamål före ingången av år 1920, till $7\frac{1}{2}$ procents ränta

å sagda belopp eller 16,500 kronor. Härförutom har Kungl. Maj:t äskat medel *dels* till ersättning för bränsle och belysning, inventarier, telefon m. m. vid fjärde hemmet med 2,500 kronor, *dels* till bidrag till lön och underhåll åt 1 föreståndarinna och 2 biträden vid fjärde hemmet efter 1,200 kronor per år för den förra och 1,000 kronor per år för vart och ett av de senare med 3,200 kronor, *dels* till bidrag till lön och underhåll åt ytterligare en lärarinna med 1,000 kronor, *dels ock* till höjning av bidraget för prästerligt biträde med 500 kronor.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag innebär sålunda en ökning av det för innevarande år anvisade anslaget med 23,700 kronor.

*Utskottets
yttrande.*

Den stegring av byggnadskostnaderna för diakonissällskapets fjärde hem, som enligt propositionen uppstått, eller från 155,000 kronor till 220,000 kronor, har utskottet icke kunnat undgå att finna synnerligen hög. Då hemmet ifråga är avsett för aderton elever, belöper sig sålunda allenast uppförandet av bostadsrum för dessa till över 12,200 kronor per elev. Även med hänsyn tagen till den allmänna prisfördyringen har utskottet icke funnit sig kunna tillstyrka godkännandet av en hyresersättning efter 7½ procent å en så högt beräknad byggnadskostnad, utan har utskottet ansett denna ersättning böra stanna vid motsvarande procentuella bidrag å det belopp, som i fjolårets framställning angavs komma att utgöra totalkostnaden, alltså 7½ procent å 155,000 kronor. Därigenom kommer det äskade anslagsbeloppet att nedbringas med 4,875 kronor.

Vad i övrigt äskats såväl i vad det gäller beräkningarna för de tre äldre hemmen med personal som för personalen för det fjärde hemmet har ej givit utskottet anledning till särskild erinran.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *hyresersättning för anstalt, där minderåriga kvinnliga förbrytare, vilka enligt domstols förordnande skola insättas i allmän uppfostringsanstalt, mottagas till uppfostran, ävensom gottgörelse för bränsle, belysning, inventarier m. m. vid anstalten samt bidrag till avlöning åt personal för anstaltens skötsel* å extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 41,825 kronor.

46:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning och (punkt 44) under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 136—137) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *gottgörande av bespisning, beklädnad, läkar- och sjukvård åt minderåriga kvinnliga förbrytare*, vilka enligt domstols förordnande mottagits vid allmän uppfostringsanstalt, *ävensom utrustning vid elevs utskrivning från anstalten m. m.* på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag å 37,000 kronor.

Bespisning och beklädnad m. m. åt elever vid uppfostringsanstalt för minderåriga kvinnliga förbrytare.
[44.]

Diverse.

47:o) I anledning av Kungl. Maj:ts (punkt 45) gjorda förslag, får utskottet hemställa,

att riksdagen må för beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet över finansärenden för den 9 januari 1919 angivna grunder, av *extra lönetillägg för år 1920 åt vissa tjänstemän och betjante i ämbetsverk under justitiedepartementet* å extra stat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag av 2,500 kronor.

Extra lönetillägg.
[45.]

48:o) Å riksstaten för år 1919 finnes under andra huvudtiteln, med rubriken: »Avlöningsförbättring för vissa vaktmästare», uppfört ett ordinarie anslag å 12,500 kronor till avlöningsförbättring för vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare. Sedan nu de förhöjda avlöningarna till ifrågavarande befattningshavare inräknats i anslagen till de olika verk, i vilka samma befattningshavare äro anställda, har Kungl. Maj:t icke upptagit nämnda anslag i riksstaten för år 1920.

Avlöningsförbättring för vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare.
[46.]

Utskottet hemställer,

att riksdagen må från och med år 1920 ur riksstaten utesluta det däri under andra huvudtiteln uppförda ordinarie anslaget »Avlöningsförbättring för vissa vaktmästare».

Tillfällig löne-
reglering för
vissa befatt-
ningshavare.
[47.]

49:o) Kungl. Maj:t har (punkt 47) föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kan varda riksdagen förelagd, för beredande av tillfällig lönereglering under år 1920 för vissa befattningshavare å extra stat för år 1920 under andra huvudtiteln såsom förslagsanslag beräkna ett belopp av 700,000 kronor.

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Förstärkning
av de till
avlönande av
vissa extra
befattnings-
havare samt
till vikariats-
ersättningar
m. m. anvisade
medel.
[48.]

50:o) Vidare har Kungl. Maj:t (punkt 48) föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kan varda riksdagen förelagd, till förstärkning under år 1920 av de till avlönande av vissa extra befattningshavare samt till vikariatsersättningar m. m. anvisade medel å extra stat för år 1920 under andra huvudtiteln såsom förslagsanslag beräkna ett belopp av 100,000 kronor.

Jämväl över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Rese- och
traktaments-
penningar.
[49.]

51:o) Kungl. Maj:t har (punkt 49) föreslagit riksdagen att höja det under andra huvudtiteln å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar från dess nuvarande belopp, 15,000 kronor, med 35,000 kronor till 50,000 kronor.

I fråga om utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 140—141 i åberopade statsrådsprotokollet.

Andra huvudtiteln's ordinarie förslagsanslag till rese- och traktamentspenningar, vilket, såsom ovan nämnts, för närvarande är i riksstaten uppfört med 15,000 kronor, har, enligt vad statsrådsprotokollet utvisar, intill år 1917 varit tillräckligt för sitt ändamål. Under sagda år har det däremot överskridits med 8,000 kronor, och synes ett avsevärt överskridande av anslaget jämväl hava skett under år 1918. Anledningen härtill är dels den vidtagna överflyttningen till justitiedepartementet av den civila krigsrättspersonalen, som ägt rum med ingången av år 1916,

dels ock de avsevärda förhöjningar av biljettpriserna, som den senaste tiden haft att uppvisa. Redan på grund härav har en höjning av anslaget ansetts erforderlig. Härtill komma emellertid ganska väsentliga nya krav å anslaget, nämligen de ökade utgifter, som komma att förorsakas dels av de från och med innevarande år upprättade vatten-domstolarna, dels ock av den i lagen om särskilda tingssammanträden för handläggning av vissa mål och ärenden meddelade föreskriften, att domare och nämndemän skola åtnjuta ersättning för inställelse vid sådant särskilt sammanträde. Vid verkställd beräkning har det synts departementschefen, som om, med hänsyn tagen till alla inverkan omständigheter, anslaget borde för år 1920 höjas till 50,000 kronor.

Utskottet, som icke funnit skäl till erinran mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får alltså hemställa,

att riksdagen må höja det under andra huvudtiteln å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar från dess nuvarande belopp, 15,000 kronor, med 35,000 kronor till 50,000 kronor.

52:o) Ordinarie förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. har Kungl. Maj:t i riksstaten för år 1920 upptagit med oförändrat belopp eller 100,000 kronor.

Skrivmaterialier och expenser, ved m. m.

Då enligt Kungl. Maj:ts under punkt 19 här ovan omförmälda, av utskottet tillstyrkta framställning rörande gottgörelse till auditörerna för expeditionskostnader denna gottgörelse, som hittills utbetalats från förevarande anslag, kommer att utgå från förslagsanslaget till avlönande av civil personal vid regements- och stationskrigsrätterna, har utskottet haft under övervägande, huruvida icke en nedsättning av förevarande anslag bör äga rum. Med hänsyn till att enligt utskottet lämnad uppgift anslaget hittills visat sig knappt, har utskottet emellertid icke ansett sig böra förorda minskning av anslaget.

Utskottets yttrande.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i riksstaten för år 1920 upptaga ordinarie förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. med oförändrat belopp eller 100,000 kronor.

Svensk författningssamling.
[50.]

53:o Vidare har Kungl. Maj:t (punkt 50) föreslagit riksdagen att höja det å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till svensk författningssamling från dess nuvarande belopp, 70,000 kronor, med 80,000 kronor till 150,000 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 141—145 i statsrådsprotokollet.

Efter uppsägning av aktiebolaget P. A. Norstedt & Söner, från vilket bolags tryckeri författningssamlingen utgives, har det mellan Kungl. Maj:t, å ena, samt bolaget, å andra sidan, alltsedan ingången av år 1912 gällande avtalet rörande författningssamlingens tryckning och distribuering upphört med utgången av år 1918. Till följd därav har nytt dylikt avtal, gällande för år 1919, blivit med bolaget avslutat den 8 november 1918. I fråga om detta avtals innehåll har departementschefen anfört följande:

»Beträffande författningssamlingens distribuering äro i huvudsak stadgade samma föreskrifter som hittills. Emellertid har i kontraktet uttryckligen inryckts en bestämmelse därom, att — på sätt under senare tiden redan förfarits på grund av en med bolaget träffad överenskommelse under hand — för utdelningen av författningssamlingen skall såsom regel gälla, att de häften, som utkommit från trycket fredag, lördag eller måndag, utsändas nästföljande tisdag, onsdag och torsdag samt att de häften, som utkommit tisdag, onsdag eller torsdag, utsändas nästföljande fredag, lördag och måndag, dock att, därest av de författningar, som under sådan följd av dagar, som nu nämnts, utkommit från trycket, icke någon med hänsyn till tiden för ikraftträdandet bör omedelbart utsändas, med utsändandet av berörda författningar må anstå tills utsändning av senare utkomna författningar äger rum, därvid likväl uppskovet ej må bliva längre än att den av förstnämnda författningar, som först skall träda i kraft, kan komma vederbörande till handa före författningens ikraftträdande.

I det nya kontraktet har vidare stadgats, att bolaget skall för abonnemang å posten tillhandahålla författningssamlingen för år 1919 mot en prenumerationsavgift, som ej må överstiga 7 kronor 50 öre. Denna punkt i avtalet innebär en väsentlig höjning av prenumerationsavgiften, som under de senaste åren varit 3 kronor per år. Med avseende härå är följande att märka.

I enlighet med ett mellan Kungl. Maj:t och bolaget under år 1891 ingånget kontrakt var prenumerationsavgiften under åren 1892—1903 bestämd till 8 kronor för år. I anledning av i ämnet väckt motion

anhöll emellertid 1903 års riksdag i skrivelse den 16 maj 1903 (nr 131), att Kungl. Maj:t måtte vidtaga sådana åtgärder, att svensk författningssamling med bihang vid prenumeration kunde hållas allmänheten tillhanda för lägsta möjliga pris, som utan bidrag från statsverket kunde betingas. En följd härav blev den, att i det nya kontrakt, som den 22 december 1903 avslöts mellan Kungl. Maj:t och bolaget, stadgades skyldighet för bolaget att vid prenumeration tillhandahålla författningssamlingen mot ett pris, som, postbefordringsavgiften oberäknad, ej finge överstiga för samlingen i dess helhet 4 kronor 50 öre, för samlingen utan bihang 3 kronor och för bihanget enbart 2 kronor. Sedan där- efter bestämts, att författningssamlingen skulle utgivas i endast en följd, således utan bihang, avslöts den 27 december 1911 nytt kontrakt, varigenom bolaget förband sig att för abonnemang å posten tillhandahålla författningssamlingen mot en prenumerationsavgift, som ej finge överstiga för år 1912 4 kronor 50 öre och för följande år 3 kronor.

Den höjning till 7 kronor 50 öre för år, som nu ägt rum, må visserligen synas avsevärd. Den torde dock vara fullt motiverad av den oerhört starka stegringen i framställningskostnaderna och av författningssamlingens vidgade omfång. Framhållas må också, att prenumerationsavgiften ju i allt fall enligt det nya avtalet är satt något lägre än den, som varit bestämd för åren 1891—1903. Att uppmärksamma är i övrigt, att, på sätt framgår av vad jag i det följande kommer att nämna, avgiften kunnat begränsas till 7 kronor 50 öre per år allenast därigenom, att statsverket — tvärtemot vad riksdagen i sin förutnämnda skrivelse uttalat som önskvärt — måst ikläda sig väsentligen ökade utgifter. Å andra sidan har det emellertid ej ansetts lämpligt att sätta prenumerationsavgiften högre, då en följd därav lätt kunde bliva, att många av dem, som gärna önskade hava tillgång till denna viktiga publikation, för kostnadens skull underlåte att skaffa sig densamma.

På det nya kontraktets detaljer i övrigt vill jag nu ej närmare ingå. Här må endast nämnas, att de pris, som statsverket skall betala per helark för den i kontraktet närmare angivna inlösen för författningssamlingen samt för samlingens distribuering, höjts med omkring 100 procent.»

Till ledning för anslagets bestämmande för år 1920 har departementschefen meddelat, att statsverkets kostnader för författningssamlingen under åren 1914—1917 belöpt sig till resp. 88,995 kronor 45 öre, 84,473 kronor 76 öre, 95,877 kronor 16 öre och 98,192 kronor 83 öre och kunde utgifterna för författningssamlingen år 1918 beräknas hava uppgått till avsevärt mer än 100,000 kronor. Anledningen till den under

årens lopp inträdda starka stegringen vore främst att söka i författningssamlingens vidgade omfång. Till följd av de ökade förpliktelser, som statsverket måst ikläda sig genom ovanberörda kontrakt den 8 november 1918 och vilka säkerligen, åtminstone till sitt huvudsakliga innehåll, komme att inflyta jämväl i det kontrakt, som bleve erforderligt för tiden efter 1919 års utgång, har departementschefen ansett, att, även om författningssamlingens omfång under de närmaste åren åter kan nedbringas, statens kostnader för densamma likväl komme att uppgå till avsevärt högre belopp än de för år 1918 beräknade. Enligt departementschefens mening bör anslaget för den skull icke sättas lägre än 150,000 kronor.

*Utskottets
yttrande.*

Inför de ökade krav, som för svensk författningssamlings utgivande under senare tiden ställts på statskassan, har utskottet icke kunnat undgå att — särskilt med hänsyn till de starkt stegrade framställningskostnaderna — ifrågasätta, huruvida icke viss del av dessa kostnader borde täckas genom förhöjt prenumerationspris. Efter prövning av härvid sig erbjudande alternativ har utskottet ock funnit sig böra stanna för förordande av en sådan ökning, från nuvarande 7 kronor 50 öre till 10 kronor, vilket pris i jämförelse med annan härmed likartad kostnadsökning måste anses relativt billigt. Genom denna ökning av prenumerationsavgiften samt med utgångspunkt från antagandet att i och med kristidens upphörande författningssamlingens omfattning torde kunna i icke ringa mån minskas, har utskottet ansett sig kunna föreslå en begränsning av anslagsbeloppet till 130,000 kronor.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande förslag höja det å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till svensk författningssamling från dess nuvarande belopp 70,000 kronor med 60,000 kronor till 130,000 kronor.

Jordregistren.

[52.]

54:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 52) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 145—148) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *fortsättande av arbetet å inrättande av jordregister för landsbygden* å extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag å 50,000 kronor.

55:o) Kungl. Maj:t har (punkt 53) föreslagit riksdagen att för *Ersättning åt häradsskrivarna för anteckning i röstlängderna år 1920 av oguldna utskyldsposter.* beredande åt häradsskrivarna av ersättning, enligt av chefen för civildepartementet i statsrådsprotokollet över civilärenden den 14 april 1917 angivna grunder, för anteckning i röstlängderna år 1920 av oguldna utskyldsposter å extra stat för samma år bevilja ett förslagsanslag av 3,000 kronor.

[53.]

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 149—150 i statsrådsprotokollet.

Utskottet, som visserligen icke förbisett att vid eventuellt borttagande av det s. k. utskyldsstreckets anslag för ifrågavarande ändamål framdeles icke torde vara erforderligt, har emellertid, då frågan om utskyldsstreckets borttagande är beroende av grundlagsändring, funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må för *beredande åt häradsskrivarna av ersättning*, enligt av chefen för civildepartementet i statsrådsprotokollet över civilärenden den 14 april 1917 angivna grunder, för *anteckning i röstlängderna år 1920 av oguldna utskyldsposter* å extra stat för samma år bevilja ett förslagsanslag av 3,000 kronor.

56:o) Kungl. Maj:t har (punkt 54) föreslagit riksdagen att till *Understöd åt föreningen Skyddsvärnet.* understöd åt föreningen Skyddsvärnet å extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 35,000 kronor.

[54.]

I fråga om utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 150—159 i statsrådsprotokollet.

Till understöd åt föreningen Skyddsvärnet anvisade sistlidet års lagtima riksdag å extra stat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 12,000 kronor.

Utskottet, som visserligen ansett den av Kungl. Maj:t äskade förhöjningen av förevarande anslag avsevärd, har likväl med hänsyn till föreningens gagneliga verksamhet funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *understöd åt föreningen Skyddsvärnet* å extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 35,000 kronor.

Övriga ordinarie anslag.

Övriga ordi-
narie anslag.
[51 och
55.]

57:o) Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande år äro uppförda under andra huvudtiteln, har Kungl. Maj:t icke föreslagit annan ändring än att, till jämnande av huvudtitelns slutsumma, förslagsanslaget till bestridande av tryckningskostnader, som icke skola av andra medel gäldas, måtte höjas från dess nuvarande belopp, 29,977 kronor, med 83 kronor till 30,060 kronor.

Utskottet hemställer,

att samtliga ordinarie anslag under andra huvudtiteln, som här ovan icke blivit särskilt omförmälda, må för år 1920 fastställas till samma belopp som uti innevarande års riksstat; dock att i förslagsanslaget till bestridande av tryckningskostnader, som icke skola av andra medel gäldas, må få göras den jämkning, som för jämnande av huvudtitelns slutsumma kan bliva erforderlig.

Stockholm den 14 februari 1919.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius*, *C. J. G. Swartz*, *O. M. Strömberg*, *H. F. Lamm*, *G. M. H. Ekelund*, *A. C. Lindblad*, *J. Nilsson*, *O. Bergqvist*, *C. G. Ekman*, *H. G. W. Wrangel*, *J. L. Widell* och *J. S. Almer* samt

från andra kammaren: herrar *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *G. Odqvist*, *J. Olofsson*, *N. A. Nilsson* i Kabbarp, *J. Jönsson* i Revinge, *P. Nilsson* i Bonarp, *S. Bengtsson* i Norup, *P. A. Hansson* i Stockholm, *P. B. Nilsson* i Landeryd, *J. Erlansson*, *O. Nilsson* i Örebro och *K. A. W. Björck*.

Reservationer.

Vid *punkt 19* (civil personal vid regements- och stationskrigsrätterna) av herrar *C. J. G. Swartz, O. M. Strömberg, H. F. Lamm* och *J. L. Widell*, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag borthava följande lydelse:

»Utgångspunkten — — — behandlad och löst.

Särskilt — — — befattningshavare.

Då det emellertid synes kunna ifrågasättas att vederbörande befattningshavare böra i stället för semestern beredas annan avlöningsförbättring och då det torde böra läggas i Kungl. Maj:ts hand att avgöra om och i vilken mån sådant bör ske, har utskottet icke ansett sig böra av nu förevarande anledning föreslå någon nedsättning i det äskade anslaget.

Beträffande den form — — — — densamma.

Vad i övrigt — — — — — skäliga.

Mot vad — — — — — erinra.

Under hänvisning till vad utskottet sålunda anført, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) till *avlönande av civil personal vid regements- och stationskrigsrätterna* på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 175,000 kronor.

b) — — — — —.»

Vid *punkt 53* (svensk författningssamling) av herrar *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *J. Olofsson* och *O. Nilsson* i Örebro, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Med utgångspunkt från antagandet att i och med kristidens upphörande författningssamlingens omfattning torde kunna i icke ringa mån minskas, har utskottet ansett sig kunna föreslå en begränsning av anslagsbeloppet till 130,000 kronor.

Utskottet får alltså hemställa.

att riksdagen må — — — 130,000 kronor.»

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 6 saml. 2 häft. (Nr 2 A—2 B.) 7

Tabell över anslagen under riksstatens för år 1920 andra huvudtitel. Justitiedepartementet.

	Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Departementet.				
Statsministern, lönefyllnad, <i>förslagsanslag</i> , högst			6,500	
Statsråden utan departement, 3 å 15,000 kronor ...			45,000	
Departementschefen			17,000	
Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli			94,000	
Departementschefens ombud för tillsyn å tryckta skrifters allmängörande, <i>förslagsanslag</i>			14,000	
Handsekreterare åt statsministern, <i>förslagsanslag</i> , högst				3,000
Säger för departementet			176,500	3,000
Lagberedningen m. m.				
Lagberedningen, <i>reservationsanslag</i>				60,000
Förberedande utredning angående en rättegångs- reform, <i>reservationsanslag</i>				¹⁾ 40,000
Säger för lagberedningen m. m.				100,000
Justitiekanslersämbetet.				
Justitiekanslersexpeditionen			31,100	
Rättsskipningen.				
Högsta domstolen:				
Högsta domstolen			317,100	
Extra vaktmästare, <i>förslagsanslag</i> , högst				1,570
Nedre justitierevisionen:				
Avlöningar, arvoden m. m.			¹⁾ 330,000	
Tillfällig förstärkning av arbetskrafterna, <i>förslags- anslag</i> , högst				¹⁾ 47,000
Svea hovrätt:				
Hovrätten med därunder lydande justitiestat			¹⁾ 963,000	
Extra vaktmästare i hovrätten, <i>förslagsanslag</i> , högst				1,570
Göta hovrätt:				
Hovrätten med därunder lydande justitiestat	¹⁾ 585,000			
Extra division, <i>förslagsanslag</i> , högst		¹⁾ 37,500		
Personligt avlöningstillägg åt skrivbiträdet J. M. Håkansson, <i>förslagsanslag</i> , högst		400	585,000	37,900

¹⁾ Av Kungl. Maj:ts föreslaget belopp, varöfver särskilt utlåtande framdeles kommer att avgivas.

	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
Hovrätten över Skåne och Blekinge:				
Hovrätten med därunder lydande justitiestat			1) 259,000	
Personligt avlöningstillägg åt skrivbiträdet W. Berg, <i>förslagsanslag</i> , högst				400
Krigsrätterna:				
Civil personal vid regements- och stationskrigs- rätterna, <i>förslagsanslag</i> , högst		160,000		
Avlöning till å äldre stat kvarstående auditor ...	4,000			
Arvoden åt civil personal vid särskilda krigsrätter, <i>förslagsanslag</i>	15,000		19,000	160,000
Bidrag till domsagornas förvaltning, <i>förslagsanslag</i>				200,000
Vattendomstolarnas verksamhet m. m., <i>förslagsan- slag</i> , högst				160,000
Ersättning åt domare, vittnen och parter, <i>förslags- anslag</i>			1) 375,000	
Övervakning av villkorligt dömda, <i>förslagsanslag</i>				50,000
Rättshjälp m. m. åt vissa nyttjanderättshavare, <i>för- slagsanslag</i>				10,000
Understöd till offentliga rättshjälpsanstalter, <i>för- slagsanslag</i>				1) 15,000
Medikolegala besiktningar, <i>förslagsanslag</i>			16,200	
Ersättning åt personer, menigheter och allmänna in- rättningar för dem genom nya strafflagens infö- rande frångångna bötesandelar, <i>förslagsanslag</i> ..			84,000	
Understöd till »Nytt juridiskt arkiv», <i>förslagsanslag</i> , högst				5,000
Säger för rättsskipningen			2,948,300	688,440
Fångvården.				
Fångvårdsstyrelsen			116,300	
Fångars vård och underhåll:				
Bestämt <i>anslag</i>	1,075,300			
<i>Förslagsanslag</i>	2,800,000		3,875,300	
Förstärkning av förslagsanslaget till fångars vård och underhåll, <i>förslagsanslag</i> , högst				1,200,000
Ålderstillägg för en del vid fångvårdsstyrelsen och fångvården anställda ämbets- och tjänstemän, <i>för- slagsanslag</i>			96,000	
Extra aktuarie i fångvårdsstyrelsen, <i>förslagsanslag</i> , högst				3,900
Avlöningsförhöjning för direktören vid centralfängel- set i Karlskrona, <i>förslagsanslag</i> , högst				500
Understöd åt verksamhet till frigivna fångars skydd, <i>reservationsanslag</i>				25,000
Tillbyggnad vid kronohäktet i Luleå, <i>reservations- anslag</i>				100,000
Byggnads- och ändringsarbeten vid centralfängelset å Långholmen, <i>reservationsanslag</i>				125,000
Säger för fångvården			4,087,600	1,454,400

1) Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöfver särskilt utlåtande framdeles kommer att avgöras.

	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
Uppfostringsanstalter för minderåriga förbrytare.				
Statens uppfostringsanstalt å Bona:				
Bestämt anslag	62,300			
Förslagsanslag	¹⁾ 425,000		487,300	
Statens uppfostringsanstalt å Venngarn:				
Avlönande av tjänstemännen, <i>förslagsanslag</i> , högst		¹⁾ 47,000		
Kost och beklädnad åt eleverna m. m., <i>förslags- anslag</i>		¹⁾ 325,000		372,000
Uppfostran åt minderåriga kvinnliga förbrytare:				
Hyra för uppfostringsanstalt m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst		41,825		
Elevernas bispisning och beklädnad m. m., <i>för- slagsanslag</i>		37,000		78,825
Säger för uppfostringsanstalter för minderåriga för- brytare			487,300	450,825
Diverse.				
Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>			85,000	
Extra lönetillägg, <i>förslagsanslag</i>				2,500
Tillfällig lönerreglering för vissa ordinarie befatt- ningshavare inom den civila statsförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>				¹⁾ 700,000
Förstärkning av de till avlönande av vissa extra befattningshavare inom den civila statsförvalt- ningen samt till vikariatsersättningar m. m. an- visade medel, <i>förslagsanslag</i>				¹⁾ 100,000
Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i> ...			50,000	
Skrivmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslags- anslag</i>			100,000	
Svensk författningssamling, <i>förslagsanslag</i>			130,000	
Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>			30,060	
Jordregister för landsbygden, <i>reservationsanslag</i> ...				50,000
Ersättning åt häradsskrivarna för anteckning i röst- längderna år 1920 av oguldna utskyldsposter, <i>för- slagsanslag</i>				3,000
Sveriges andel i kostnaderna för den internationella byrån i Bern, <i>förslagsanslag</i>			2,000	
Understöd åt föreningen »Skyddsvärnet», <i>förslags- anslag</i> , högst				35,000
Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>för- slagsanslag</i>			160,000	
Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>			9,000	
Säger för diverse			566,060	890,500
Summa			8,296,860	3,587,165

¹⁾ Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöfver särskilt utlåtande framdeles kommer att avgivas.